

Lajosmizse Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja

---

2018-2023.

Tartalom

Előszó.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	5
Bevezetés	5
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	81
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	82
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) .. Hiba! A könyvjelző nem létezik.	83
1. A HEP IT részletei	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	83
A beavatkozások megvalósítói	84
Jövőképünk	85
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	85
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	92
3. Megvalósítás.....	98
A megvalósítás előkészítése	98
A megvalósítás folyamata.....	98
Monitoring és visszacsatolás.....	101
Nyilvánosság	101
Kötelezettségek és felelősség	102
Érvényesülés, módosítás	103
4. Elfogadás módja és dátuma	104

Előszó

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Alapfogalmai

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeperáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értékékként építve alakít ki befogadó környezetet.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetű gyermeknél az a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lajosmizse Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A város a hajdani Ős-Duna törmelékkúpján települt, határában ligetes, erdős táj volt. A homok területi megnövekedése csak későbbi természeti események következménye. Lajosmizse területén már a bronzkorban éltek emberek. Honfoglalás kori leletek kerültek elő Bene területéről. Az első településeket a tatárjárás után a kunok létesítették. A kunok szervezetileg hét úgynevezett széket alkottak, ezek egyike volt Mizseszék, amely egyben székkapitánysági székhely is lett. A legenda szerint nevét IV. Kun László király utolsó nádoráról, a mohamedán Mizsétől kapta. Mizseszék kőtemplommal is rendelkezett, amelynek ma már csak a - helyi védett műemlékké nyilvánított - romjai láthatók.

A település Mátyás királlyal való kapcsolatát egy 1469-es oklevél bizonyítja, melyben felmenti a mizsei kunokat a kamarahaszna-adó fizetése alól. A török hódoltság éveiben először Bene, majd Lajos és Mizse is elnéptelenedett, a meghódított területek török tisztek birtokába kerültek, akik ezeket a pusztává lett területeket bérletek formájában hasznosították.

Nagykőrösi, kecskeméti gazdák béreltek legelőket, kerteket, majd a török kiűzése után a Habsburg-ház használta a területet. A gazdasági hasznosítás továbbra is bérletek formájában történt, csak az addigi bérlők mellett megjelenik Jászberény is. Mária Terézia engedélyével 1745-ben az eladott területek lakossága az akkori tulajdonosoknak, a Pesti Invalidusoknak a vételárat visszafizette, megváltotta (redemptio), a területeknek ettől az időtől számítódik a jászokkal, Jászberénnyel való szorosabb kapcsolata.

A lakosság növekedése következtében 1877-ben történik meg az önálló településsé válás Jász-Lajos-Mizse néven. Az új község lakói legnagyobb részben Jászberényből települtek ki, de érkeztek Jászládányból is betelepülők. A népesség egyre nő, 1890-ben már 7000 lakost számlálnak és határában 539 tanyát. 1895-96-ban megépül a római katolikus, 1903-ban a református templom.

A vasúti közlekedés a falu és a főváros között 1889-ben, Kecskemétre 1905-ben indult meg. 1908-ban a településen keresztül köves út épült, az E-5-ös utat 1934 októberében adták át a forgalomnak.

Lajosmizse nevének mai formája 1902-től van érvényben. A II. világháború idején a községet kiürítették. A falusi lakosság nagy része elhagyta otthonát. A harcok során néhány ház megsérült, több a tűz martaléka lett.

A nagyközségi rangot 1970-ben nyerte el.

A városi rangot 1993-ban kapta meg településünk.

A település a Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységen, a Homokhátság É-i részén található. A város védettség alá helyezett természeti területekkel és értékekkel büszkélkedhet.

¹ Gazdasági program, Integrált Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, Környezetvédelmi Program, Klímastratégiai Program, Local Agenda

Közigazgatási szempontból a város a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, a kecskeméti statisztikai kistérségben helyezkedik el. A dél-alföldi régió az Európai Unió besorolása szerint konvergencia-regió.

Területe 16.466 ha, amelyből a belterületi rész 551 ha (3,3 %), a külterület 15.915 ha (96,7 %). A település legnagyobb átmérője 15 km, a városközponttól legtávolabbi külterületi rész (Mizse) 8 km-re található.

A mezőgazdasági földterületek jelentős részben hasznosítottak, igen alacsony a természetes állapotban megmaradt élőhelyek aránya. Ezen kevesek egyike az Iskola-tó és környéke, amely országos védettség alatt áll. A városfejlesztési, értékmentési törekvések központi témaköre az élőhely rehabilitációja, természetvédelmi és rekreációs funkciójának kialakítása. Védettség alá helyezett természeti területek és értékek még a Horgász-tó és környéke, a 70-200 év közötti becsült korra tehető 6 db kocsányos tölgy, és 1 db vadkörtefa, valamint a 141 db platán- és vadgesztenyefa, a Templomkert kertépítészete, a központi park és növényzete.

Az általános jellemzők köréből nem hagyható ki a város kiváló közlekedés-földrajzi helyzete. A Budapest és Szeged tengelyvonalában elhelyezkedő település – az M5-ös autópályának és az 50-es számú főútnak köszönhetően – kapcsolódik Európa vérkeringéséhez. Az M8-as autópálya tervezett Lajosmizse mellett elhaladó nyomvonalának kiépítése tovább erősítheti Lajosmizse kedvező logisztikai adottságait, társadalmi gazdasági vonzerejét.

A város jelenlegi forgalmi helyzete hosszabb fejlődés eredménye, a kialakult állapotokat a földrajzi elhelyezkedés, az É-D-i, ill. K-Ny-i tengelyekre felfűződés determinálta.

Közműellátás:

A város közműellátása jónak tekinthető.

A gázellátás a belterületen teljeskörű, a külterületeken részlegesen kiépített.

A vezetékes ivóvíz ellátás szinte teljes egészében megvalósított. „A Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése” elnevezéssel benyújtott nyertes pályázatunk **lezárult**. A fejlesztéssel megvalósult Lajosmizse város belterületének csaknem 100%-os csatornahálózattal történő kiépítése, továbbá a meglévő szennyvíztisztító telep bővítése a megnövekedett kapacitás befogadása érdekében. A pályázat keretében 2034 db belső tisztító idom kiépítésére került sor, **melyből 1760 db rákötés valósult meg**. Tapasztalataink szerint e beruházás maga után vonta a vezetékes ivóvízhálózatba eddig be nem kötött lakások esetében a lakók rákötési hajlandóságát.

Egészségügyi ellátás

Lajosmizse Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése meghatározott kötelező, és az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatainak részben Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye, részben egészségügyi feladat-ellátási szerződések útján látja el, melyek a következők:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

Az intézmény földszintje teljes körűen akadálymentesített. Az épületben kialakított betegbarát milió került kialakításra (mind az épületen belül, mind annak környezetében). Az épület udvarán található „Kutas Park” nemcsak az idősek nappali ellátását igénybe vevők, hanem az intézménybe látogató betegek és rekreációra vágyók is látogathatják.

Az Intézményben számos szakellátás vehető igénybe, így működik laboratórium (mintavételi hely), reumatológia-, szemészet-, fizioterápia- kardiológia-, bőrgyógyászat-, pszichiátriai-, nőgyógyászati szakrendelés is. A háziorvosi tevékenységet 6 felnőtt *háziorvostan, illetve belgyógyász szakvizsgálóval* és 2 gyermek- és csecsemőgyógyász *szakvizsgálóval rendelkező* orvos látja el.

Gazdaság

A térség természeti adottságaiból adódóan Lajosmizsén jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás, a szőlő- és gyümölcsstermesztés, jelen van az állattenyésztés is. A földterület 75,24 %-a művelés alatt áll (Forrás: Bács-Kiskun Megyei Földhivatal). A város gyengébb minőségű földterületei pihentetett, illetve parlag területek.

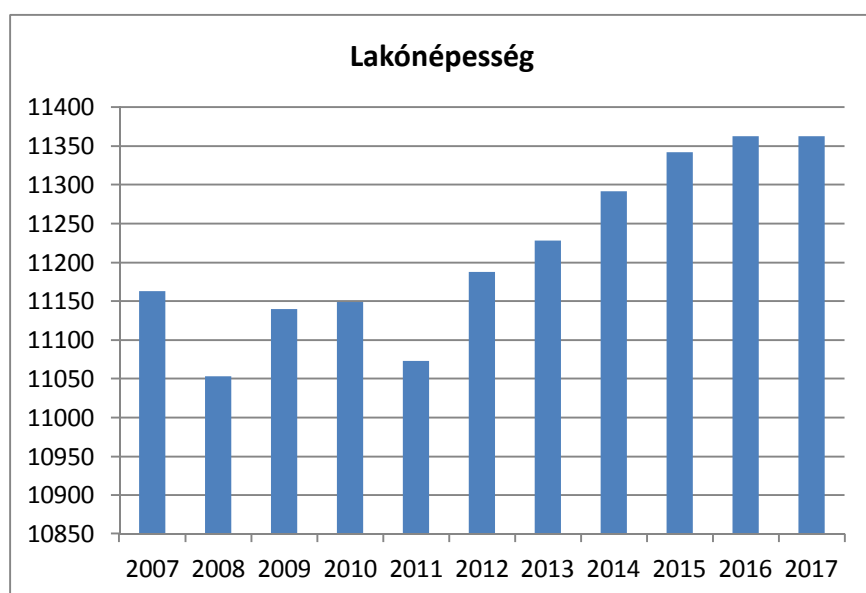
Az ipari tevékenységek körében megtalálhatók nehézipari-, könnyűipari-, élelmiszer- és építőipari cégek. A városban nem található nagy ipari szennyező.

A településen az elmúlt évtizedekben az országos trendeknek megfelelően gyorsan nőtt a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatások szerepe. Lajosmizse ilyen szempontból mikro-körzetközponti szerepet töltött be. Kecskemétet követően a legnagyobb vállalozási sűrűség a kistérségben Lajosmizsén volt található. Az utóbbi néhány évet a gazdasági regresszió jellemzi, a stagnáló fizetések és a kereskedelmi forgalom csökkenése.

1. számú táblázat -

Lakónépeség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	11163	
2008	11053	99%
2009	11140	101%
2010	11149	100%
2011	11073	99%
2012	11188	101%
2013	11228	100%
2014	11292	101%
2015	11342	100%
2016	11363	100%
2017	11363	100%

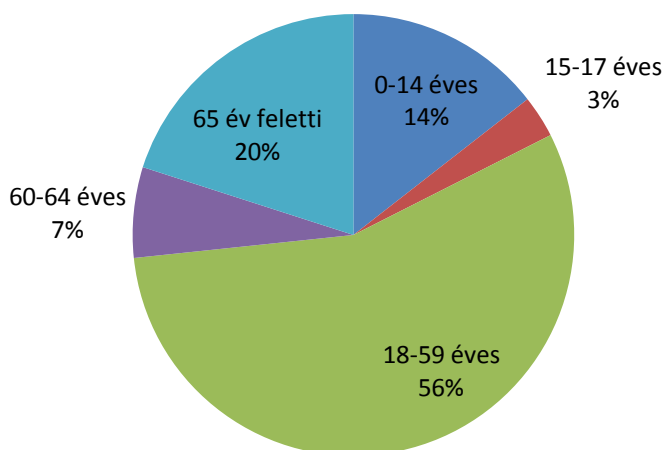

2. számú táblázat - Állandó népesség

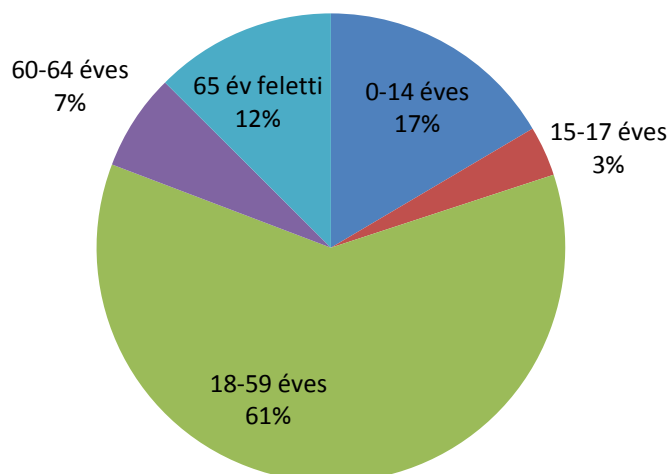
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	5482	5890	11372	48%	52%
0-2 évesek					
0-14 éves	861	1001	1862	46%	54%
15-17 éves	181	201	382	47%	53%
18-59 éves	2912	3601	6513	45%	55%
60-64 éves	363	307	670	54%	46%
65 év feletti	1160	656	1816	64%	36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők

Állandó népesség - férfiak

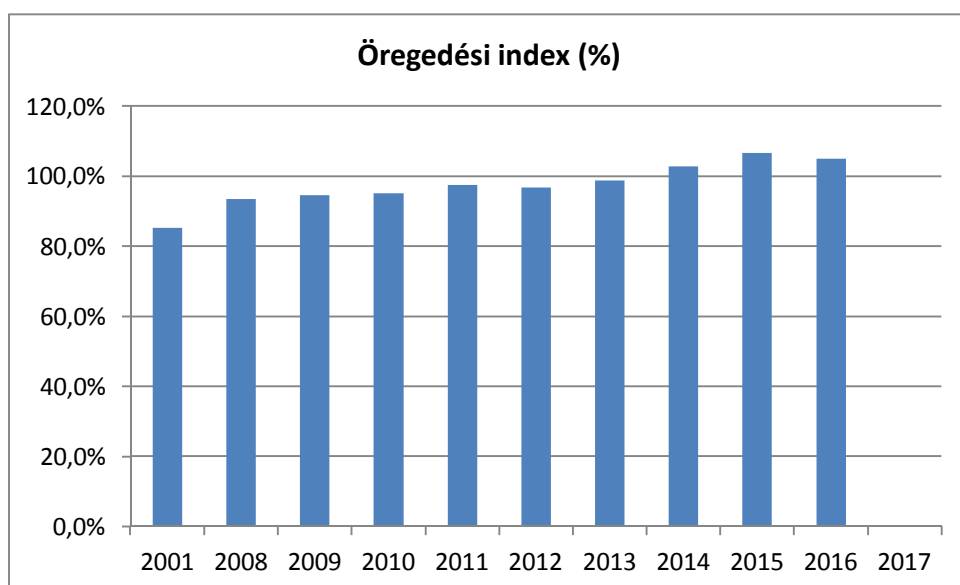

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1674	1964	85,2%
2008	1762	1886	93,4%
2009	1788	1890	94,6%
2010	1804	1898	95,0%
2011	1815	1862	97,5%
2012	1813	1872	96,8%
2013	1852	1874	98,8%
2014	1894	1842	102,8%
2015	1952	1830	106,7%
2016	1935	1843	105,00%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fenti táblázatokból megállapítható, hogy

- **a lakónépesség száma 2008. évtől 2015. évig terjedő időszakban jelentős mértékben nem változott;**
- **a 0-59 éves korosztályig az állandó népességben magasabb a férfiak aránya, ezt követően a tendencia megfordul, főként a 65 év feletti korosztályban jelentősen magasabb a nők száma;**
- **a 2001-2016 időszakban a 65 év feletti állandó lakosok évről-évre növekvő, míg a 0-14 éves korosztály lassan csökkenő vonulata figyelhető meg (kivéve 2015-2016 év), amely a népesség folyamatos előregedésére hívja fel a figyelmet. Összességében azonban elmondható, hogy a település még mindig fiatalos népességszerkezetű.**

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	228	242	-14
2009	254	211	43
2010	213	195	18
2011	213	232	-19
2012	269	203	66
2013	288	234	54
2014	266	226	40
2015	241	190	51
2016	274	217	57
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	109	175	-66
2009	123	174	-51
2010	124	170	-46
2011	100	171	-71
2012	134	181	-47
2013	108	167	-59
2014	123	168	-45
2015	131	177	-46
2016	126	152	-26
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás/fogyás mutatószáma 2011-től lassan csökkenő tendenciát mutatnak. A belföldi vándorlások esetében 2011-et követően az elvándorlások csökkenő, míg a bevándorlások (odavándorlások) növekvő irányba figyelhető meg, mely kedvező jelként értékelhető.

Értékeink, küldetésünk

A Program küldetése, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Lajosmizse Város Önkormányzatának célja, hogy Lajosmizse olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Lajosmizse Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk a kapcsolódó stratégiákat, melyekhez Lajosmizse Város esélyegyenlőségi stratégiája illeszkedik.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedéstervezet. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.³ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁴

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁵

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁶

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁴ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁵ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁶ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, amely 2009-2024. közötti évekre vonatkozik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

A képviselő-testület által elfogadott, az esélyegyenlőségi célcsoportokat is érintő rendeletei az alábbiak:

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2018. (II.09.) önkormányzati rendelete a 2018. évi költségvetésről
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2012. (VI. 01.) önkormányzati rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő – testületének 17/2012. (IV. 27.) önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók támogatásáról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2012. (IV. 27.) önkormányzati rendelete az önkormányzat vagyonáról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő – testületének 8/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi támogatásokról, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő – testületének 7/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete az egyes szociális ellátásokról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2011. (V. 20.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátásokról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 31/2015.(XII.18.) önkormányzati rendelete a közművelődésről
Lajosmizse Város Önkormányzatának 17/2009. (XI.26.) rendelete a lakásokról és helyiségekről
Lajosmizse Város Önkormányzatának 2/2008. (I. 23.) rendelete a város helyi építési szabályzatáról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2017.(IV.18.) önkormányzati rendelete a Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők juttatásairól
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2005. (IV.21.) rendelete a város közterületeinek tisztántartásáról
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2015. (X.26.) önkormányzati rendelete a házi orvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői körzetekről

Forrás: www.lajosmizse.hu

A fenti rendeletek mindegyike érinti és elősegíti az esélyegyenlőség megteremtését.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2013. június 27-i ülésén fogadta el a jelenlegi formájában érvényes és hatályos Települési Esélyegyenlőségi Programját a 105/2013.(VI.27.) határozatával. A Program felülvizsgálatára két évente sor került, amikor a megvalósult célkitűzések beépítésre kerültek, valamint a program áttekintésre került.

A jelenlegi Program tartalmazza a jogszabályi háttér bemutatását, az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai alapelveket, fenntartói tevékenységeket, felelőségeket.

Tartalmazza továbbá a település bemutatását, demográfiai, gazdasági, adatokkal, a közszolgáltatások elérhetőségét, és a Program célcsoportjai körében feltárt problémát, a javasolt beavatkozást, és annak felelőjét, határidő megjelölésével.

A Program kitér a monitoring tevékenység és a nyilvánosság feladatára, továbbá a konzultáció és a visszacsatolás követelményére is.

A Program tájékoztatást nyújt a jelenleg működő esélyegyenlőség megteremtését szolgáló önkormányzati intézményesített és egyéb ellátásokról, működő programokról.

A megvalósítás, akciók meghatározásának pontosítása, célcsoportonkénti pontos meghatározása jelen HEP elkészítésének legfontosabb feladata.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Lajosmizse Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai programja;
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Pedagógiai programja;
- Lajosmizse Város Önkormányzata Gazdasági Programja (**2015-2020**);
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi Szakmai Programja;
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye Szakmai Programja.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen Program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

Lajosmizse Város Önkormányzata az alábbi koncepciókkal, gazdasági programokkal, tervekkel rendelkezik:

- **Költségvetési Rendelet** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által **előkészített**, a következő évre vonatkozó költségvetési **rendelet-tervezetet** a polgármester **február 15-éig** benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait. Ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti

szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország Alaptörvényének 32. cikk k., pontja alapján (szabad társulás elve), a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló 1997. évi XV. törvény 10. cikkében foglaltak szerint (helyi önkormányzatok egyesülési joga) valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) IV. fejezetének szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával, közös érdekeik és a kölcsönös előnyök mentén – az Mötv. 13.§(1) bekezdésének 4. (egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások), 6. (óvodai ellátás), 8. (gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások) és 8.a. (szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg) pontjaiban előírt közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok ellátásáról valamint a járóbeteg szakellátásról, egyéb egészségügyi ellátásról és a bölcsődei ellátásról az önkormányzatok társulás útján gondoskodnak.

A Társulást Lajosmizse Város Önkormányzata és Felsőlajos Község Önkormányzata hozta létre és működteti, amelynek elnevezése: Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás. (Rövidített elnevezése: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás)

A Társulás által fenntartott Intézmények elnevezése:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde,
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési információs Rendszer adataiból, valamint helyi adatgyűjtési forrásokból építettük fel, a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete alapján. E mellett támaszkodtunk egyéb adatforrásokra pl.: partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázoltuk fel a település átfogó helyzetképét esélyegyenlőségi szempontból.

Az alábbi területeken szükséges további adatok gyűjtése:

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma, ezen belül:

- Közfoglalkoztatásban résztvevők száma
- Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012,) www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében,
- **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.).** A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.
A törvény meghatározza az megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján Lajosmizsén 401 fő vallotta magát roma kisebbséghez tartozónak. A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkelő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

A mélyszegénységben élők szegregátuma a településen

Az Európában élő körülbelül 10–12 millió roma közül sokan naponta szembesülnek az előítéletekkel, a tolerancia hiányával, a hátrányos megkülönböztetéssel és a társadalmi kirekesztettséggel. Peremre szorulva, nagyon rossz társadalmi-gazdasági körülmények között élnek. A 21. század elején mindez elfogadhatatlan.

Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a szegénység generációk közötti átadásának ördögi köre megszűnjön. A romák az iskoláskorú népesség, ezáltal a jövő munkavállalóinak jelentős és egyre növekvő csoportját képviselik. A roma népesség fiatal: 35,7 %-a 15 év alatti, összehasonlítva az EU teljes népességének 15,7%-ával. A romák átlagéletkora 25 év, míg az EU népességének átlagéletkora 40 év. A dolgozó korú romák jelentős többsége nem rendelkezik megfelelő képzettséggel ahhoz, hogy jó munkahelyet találjon. Kiemelkedően fontos tehát befektetni a roma gyermekek oktatásába annak érdekében, hogy később sikeresen el tudjanak helyezkedni a munkaerőpiacon. A jelentős roma népességű tagállamokban mindennek már vannak gazdasági vonzatai.

Kutatások eredményei és statisztikai adatok alapján elmondható, hogy egyre többen kerülnek a reménytelen kirekesztettséggel és súlyos nélkülözéssel járó szegénység állapotába. Különösen riasztó, hogy a szegénység generációkon át öröklődik, és a mélyszegénységben élők között kiemelkedően magas a gyermekek száma. Magyarországon egész kistérségeket, sőt ezekből álló összefüggő területeket érint a lecsúszás, a többségtől való behozhatatlannak látszó lemaradás. A szegénység tehát nem csak növekvő mértékű és mélységű, de egyre koncentráltabb is. Az elmúlt évek társadalmi befogadást célzó fejlesztései, programjai bebizonyították, hogy a valós és fenntartható eredmények érdekében komplex, több elemű megoldásokra és az érintettek bevonására van szükség. A szegénység, a kirekesztettség állapota összetett jelenség, aminek csak egyik eleme a források szűkössége, ugyanígy jellemzi a rossz egészségi állapot, az alacsony várható élettartam, a jó minőségű közszolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézsége, a lakhatási és oktatási szegregáció, a diszkrimináció napi megtapasztalása, a jogérvényesítés hiánya, a hatalomnélküliség. Ezért gondoljuk, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatását is csak az érintettek részvételén alapuló komplex programokon keresztül lehet hatékonyan megvalósítani. (Új Magyarország)

Lajosmizsén van olyan településszegmens, amelyre kiemelten kell figyelnünk, mivel leginkább a szociálisan hátrányos helyzetűek lakóhelye. E térségben a település többi részéhez képest az árak töredékéért lehet telket vagy házat venni, ez a tény mindig a hasonló szociális helyzetűeket vonzza oda.

Az itteni életkörülmények normalizálására - egészségügyi és komfortszempontból egyaránt – az Önkormányzat évek óta fokozott figyelmet fordít. Az Önkormányzat ennek érdekében, a helyi segélyezési, ellátási rendszerbe beépítette – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény nyújtotta lehetőség – a lakókörnyezet rendezettségének elvárását a folyósítás feltételeként. Ennek ellenőrzése az Önkormányzat feladata, melyre a továbbiakban is nagy figyelmet kell fordítanunk. A legtöbbet mégis az ott élők tehetik és teszik, a kisebbségi önkormányzat iránymutatásával, támogatásával.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet meghatározásához a jelenleg hatályos ellátási formák az alábbiakban meghatározottak. A jövedelem-szerzés, jövedelemhez jutás egyik módja a munkavégzéshez kapcsolódó jövedelemszerzés. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda 2017. januári hatályosulással összegyűjtötte a Magyar szociális ellátórendszer – meglehetősen szerteágazó - rendelkezései t. Bizonyos ellátások az időskorúakat érintik, mások a megváltozott munkaképességűeket, a fogyatékosokat, a gyermeket nevelő családokat. Az alábbi felsorolás ellátások jogosultsági feltételeit nem, csak az ellátások formáit tartalmazza:

I. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény ellátásai

1. szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

- a) aktív korúak támogatása
- b) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- c) foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- d) időskorúak járadéka
- e) ápolási díj
- f) tartós ápolást végzők időskori támogatása
- g) települési támogatás

2. Természetben nyújtott szociális ellátások

- a) köztemetés
- b) közgyógyellátás
- c) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

II. Az 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások

- a) rokkantsági járadék
- b) megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
- c) bányászok egészségkárosodási járadéka
- d) vakok személyi járadéka
- e) házastársi pótlék
- f) házastárs utáni jövedelempótlék
- g) cukorbetegek támogatása
- h) szépkorúak jubileumi köszöntése
- i) súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
- j) parkolási igazolvány
- k) fogyatékosági támogatás
- l) álláskeresési járadék
- m) nyugdíj előtti álláskeresési segély
- n) keresetpótló juttatás

III. Gyermek után járó ellátások

1. Az 1998. évi LXXXIV. törvényben szabályozott ellátások

- a) anyasági támogatás
- b) gyermekgondozást segítő ellátás (2015.12.31-ig GYES)
- c) családi pótlék
- d) magasabb összegű családi pótlék
- e) gyermeknevelési támogatás

2. A kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. tv.

- a) csecsemőgondozási díj
- b) táppénz
- c) gyermekápolási táppénz
- d) gyermekgondozási díj
- e) baleseti járadék

3. Egyéb kedvezmények

- a) apa munkaidő-kedvezménye
- b) gyermekek után járó pótszabadság
- c) családi kedvezmény
- d) családi járulékkedvezmény
- e) ingyenes tankönyvellátás

4. Az 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott ellátások

Pénzbeli és természetbeni ellátások

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- b) gyermektartásdíj megelőlegezése
- c) otthonteremtési támogatás
- d) gyermekétkeztetés

IV. Az 1997. évi LXXXI. törvény fontosabb ellátásai**A társadalombiztosítási nyugellátásról**

- a) öregségi teljes nyugdíj
- b) öregségi résznyugdíj
- c) korhatár előtti ellátás
- d) korhatár előtti ellátásban részesülők kereső tevékenysége
- e) rokkantsági nyugdíj
- f) baleseti rokkantsági nyugdíj

Hozzá tartozói ellátások

- a) özvegyi nyugdíj
- b) árvaellátás
- c) szülői nyugdíj
- d) özvegyi járadék

3.1.1. számú táblázat- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	n.a.	n.a.	0	0
2009	237	34,8	0	0
2010	174	28,01	0	0
2011	166	25,57	0	0
2012	308	46,66	15	0
2013	328	60,85	n.a.	n.a.
2014	278	47,84	n.a.	n.a.
2015	316	62,45	n.a.	n.a.
2016				
2017				

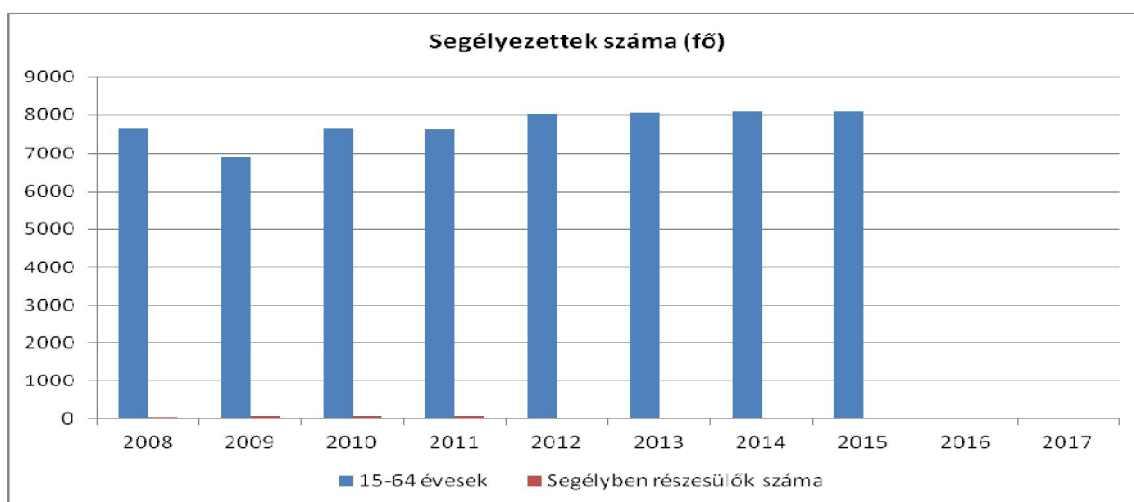
Fenti táblázatból jól látható, hogy 2011. évet követően 2012. évben a támogatottak száma megduplázódott, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma évről évre igen magas.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás meghatározott mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében, amely nem egyszer a család egyetlen bevételi forrását jelenti. A támogatások megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe tartozik.

3.1.2. számú táblázat - Álláskeresési járadékban részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	7639	47	0,6%
2009	6905	62	0,9%
2010	7637	74	1,0%
2011	7595	67	0,9%
2012	8035	9	0,1%
2013	8041	8	0,1%
2014	8088	11	0,1%
2015	8101	18	0,2%
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.1.3. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	592	139	23,5%
2009	681	175	25,7%
2010	621	126	20,3%
2011	649	160	24,7%
2012	660	70	10,6%
2013	539	57	10,6%
2014	581	44	7,6%
2015	506	41	8,1%
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra jogosultak számának jelentős csökkenését, sajnos nem feltétlenül az álláskeresők számának csökkenése okozza, mindinkább az ellátás feltételeinek szigorodása.

Az álláskeresési járadékra jogosultak köréből kikerültek jelentősen emelik a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számát, tekintettel arra, hogy e két ellátási forma egyidejűleg, párhuzamosan nem vehető igénybe. .

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Lajosmizse Város Önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya⁷

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával.

2012. évhez viszonyítva még mindig magasabb a regisztrált álláskereső körében a nők aránya a férfiakéhoz viszonyítva, azonban az eltérés csökkenő tendenciát mutat. A regisztrált munkanélküliek száma 2012. évhez képest 2015. évre jelentős mértékben csökkent, korcsoportok szerinti bontásban többnyire stagnál, vagy kisebb mértékű csökkenést mutat.

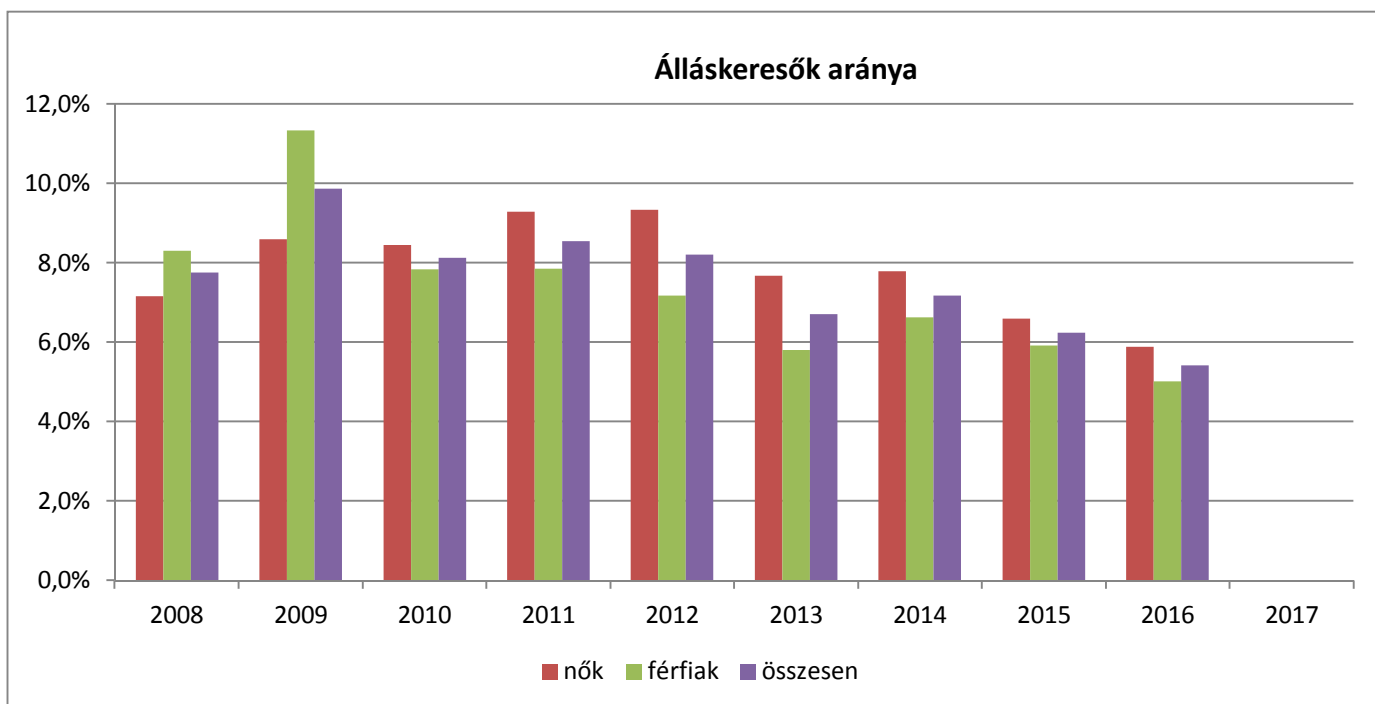
Bízunk abban, hogy minél több vállalkozás választja városunkat vállalkozása megalapításának helyéül. A város vezetése az ipari területek kijelölésével támogatja, hogy minél több vállalkozás folytassa itt tevékenységét, ezáltal növelve a helyiek foglalkoztatottságának számát.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskereső száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	3713	3926	7639	266	7,2%	326	8,3%	592	7,7%
2009	3712	3193	6905	319	8,6%	362	11,3%	681	9,9%
2010	3682	3955	7637	311	8,4%	310	7,8%	621	8,1%
2011	3663	3932	7595	340	9,3%	309	7,9%	649	8,5%
2012	3880	4155	8035	362	9,3%	298	7,2%	660	8,2%
2013	3858	4183	8041	296	7,7%	243	5,8%	539	6,7%
2014	3868	4220	8088	301	7,8%	280	6,6%	581	7,2%
2015	3865	4236	8101	255	6,6%	251	5,9%	506	6,2%
2016	3879	4231	8110	228	5,9%	212	5,0%	440	5,4%
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

⁷ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskereső számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben.

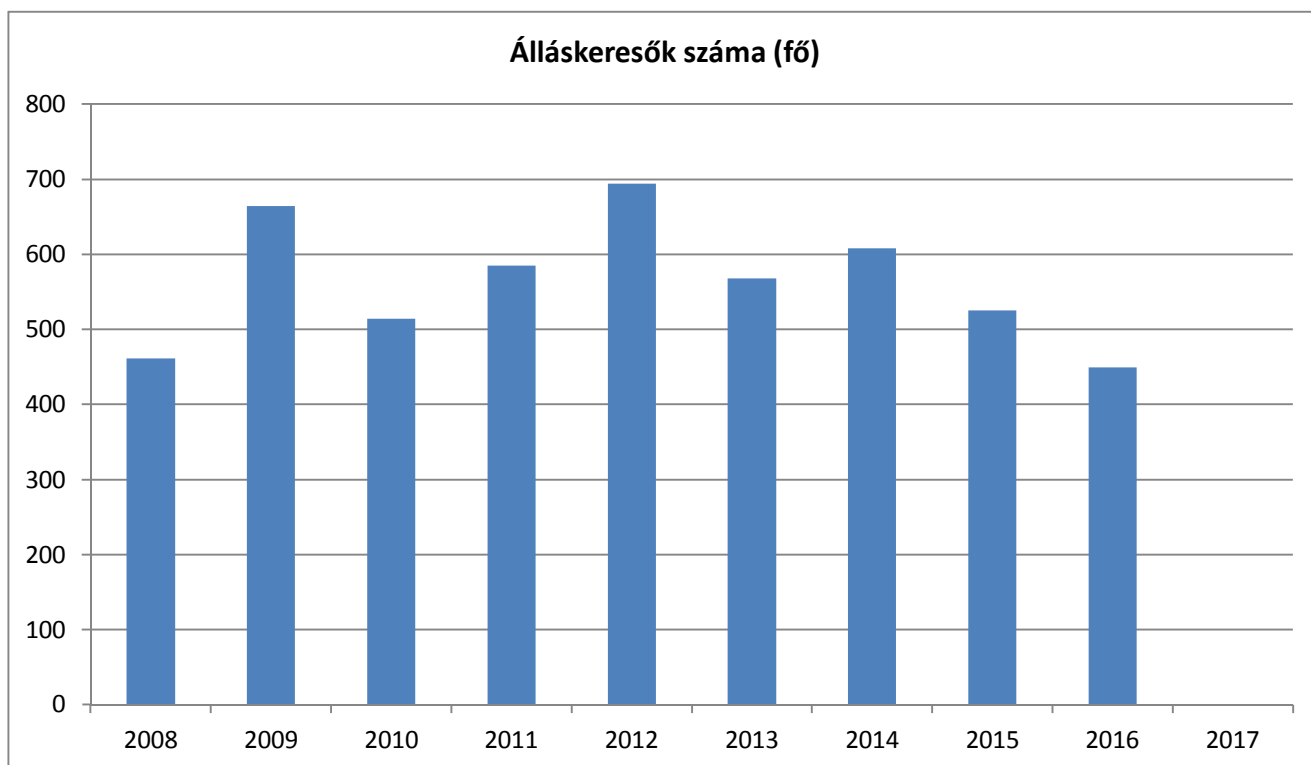
Az álláskeresők aránya 2015. évtől csökkenő tendenciát mutat. A nők aránya ezen belül igen magas.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	461	664	514	585	694	568	608	525	449	0
	%										
20 éves és fiatalabb	fő	9	3	10	7	61	63	62	41	27	
	%	2,0%	0,5%	1,9%	1,2%	8,8%	11,1%	10,2%	7,8%	6,0%	#####
21-25 év	fő	10	21	16	12	90	76	71	54	39	
	%	2,2%	3,2%	3,1%	2,1%	13,0%	13,4%	11,7%	10,3%	8,7%	#####
26-30 év	fő	49	101	66	71	82	52	65	59	37	
	%	10,6%	15,2%	12,8%	12,1%	11,8%	9,2%	10,7%	11,2%	8,2%	#####
31-35 év	fő	66	108	68	84	62	59	63	47	42	
	%	14,3%	16,3%	13,2%	14,4%	8,9%	10,4%	10,4%	9,0%	9,4%	#####
36-40 év	fő	61	94	72	78	75	67	77	50	45	
	%	13,2%	14,2%	14,0%	13,3%	10,8%	11,8%	12,7%	9,5%	10,0%	#####
41-45 év	fő	57	85	60	84	76	64	74	63	61	
	%	12,4%	12,8%	11,7%	14,4%	11,0%	11,3%	12,2%	12,0%	13,6%	#####
46-50 év	fő	65	80	68	90	78	53	61	54	58	
	%	14,1%	12,0%	13,2%	15,4%	11,2%	9,3%	10,0%	10,3%	12,9%	#####
51-55 év	fő	66	84	71	65	97	81	76	72	50	
	%	14,3%	12,7%	13,8%	11,1%	14,0%	14,3%	12,5%	13,7%	11,1%	#####
56-60 év	fő	69	85	74	87	69	49	47	52	50	
	%	15,0%	12,8%	14,4%	14,9%	9,9%	8,6%	7,7%	9,9%	11,1%	#####
61 év felett	fő	9	3	9	7	4	4	12	33	40	
	%	2,0%	0,5%	1,8%	1,2%	0,6%	0,7%	2,0%	6,3%	8,9%	#####

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontásában megfigyelhető a 21-30 év közöttiek magasabb aránya, bár 2016-ra némileg csökkenő tendenciát mutat. A szám adatok azt is tükrözik, hogy a 41-50 év közötti korosztály elhelyezkedése nehezített.

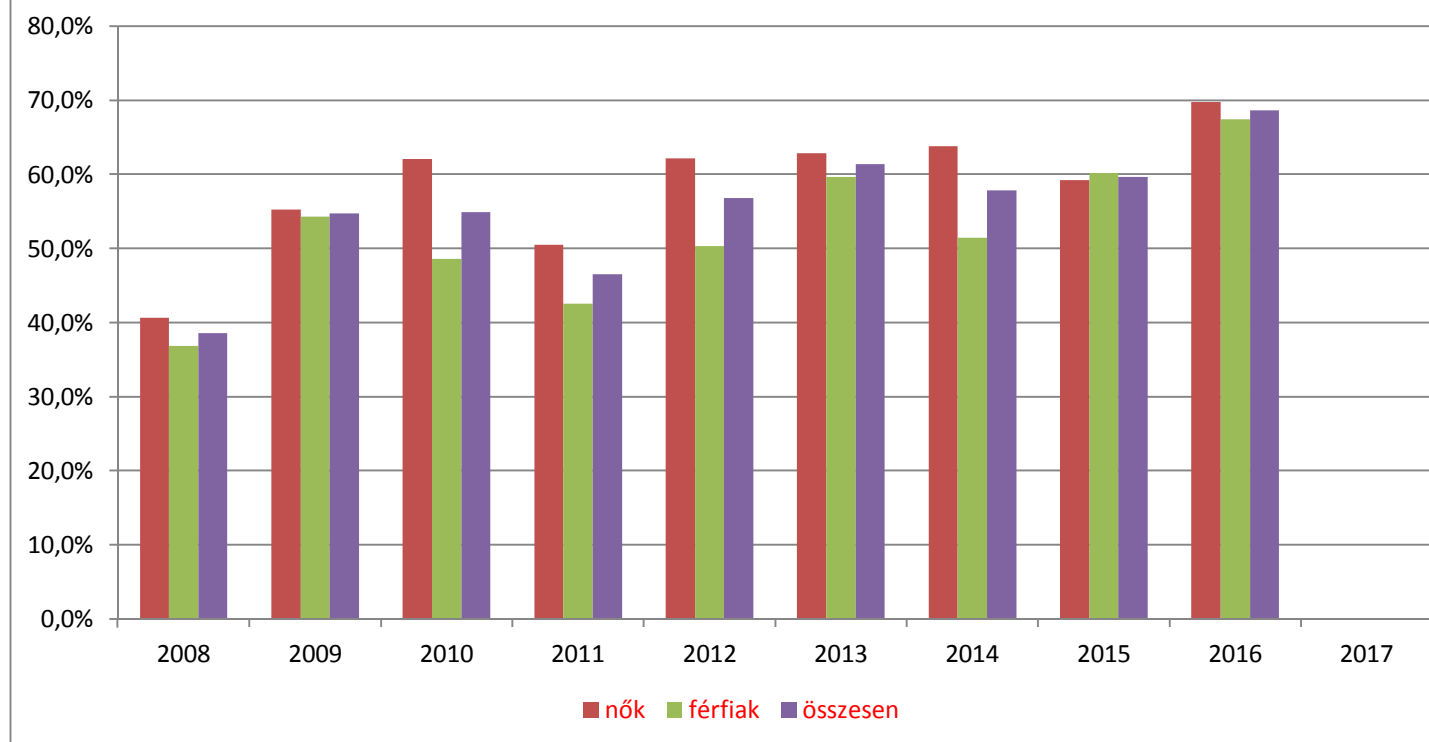
3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	266	323	589	108	119	227	40,6%	36,8%	38,5%
2009	266	326	592	147	177	324	55,3%	54,3%	54,7%
2010	319	362	681	198	176	374	62,1%	48,6%	54,9%
2011	311	310	621	157	132	289	50,5%	42,6%	46,5%
2012	362	298	660	225	150	375	62,2%	50,3%	56,8%
2013	296	243	539	186	145	331	62,8%	59,7%	61,4%
2014	301	280	581	192	144	336	63,8%	51,4%	57,8%
2015	255	251	506	151	151	302	59,2%	60,2%	59,7%
2016	228	212	440	159	143	302	69,7%	67,5%	68,6%
2017			0			0	#####	#####	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek számát figyelembe véve a 180 napnál régebben munkanélküliek aránya igen magas. A tartós munkanélküliség a munkaerő piacra történő visszatérést rendkívül kedvezőtlenül befolyásolja. Elhelyezkedésüket vélhetően akadályozza alacsony illetve már „nem piacképes” szakképzettségük.

180 napnál régebben munkanélküliek aránya

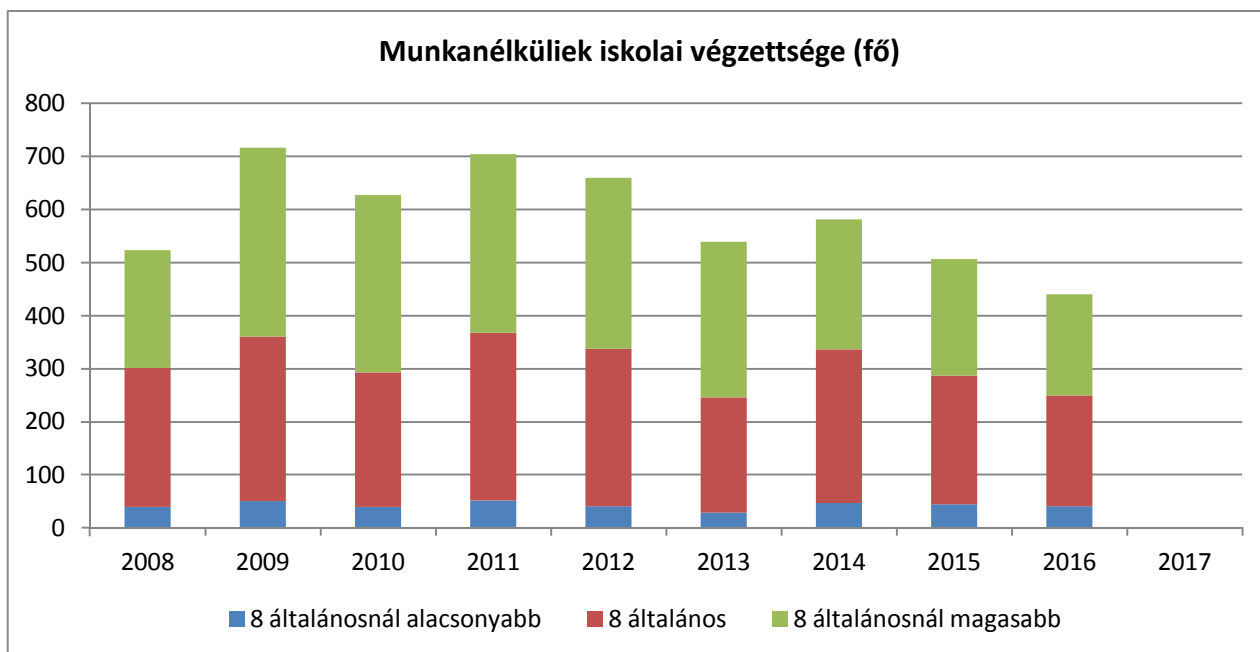

A 180 napnál régebben munkanélküliek aránya 2011. óta jelentős mértékben növekvő tendenciát mutat. A nők és a férfiak közötti arányt tekintve az 2015. évre kiegyenlítődt. Ez mutatja, hogy a tartós munkanélküliség az elhelyezkedés lehetőségét, a munkaerő piacra történő visszakerülést jelentős mértékben nehezíti.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	524	39	7,4%	262	50,0%	223	42,6%
2009	716	50	7,0%	311	43,4%	355	49,6%
2010	627	40	6,4%	253	40,4%	334	53,3%
2011	705	52	7,4%	316	44,8%	337	47,8%
2012	660	41	6,2%	297	45,0%	322	48,8%
2013	539	29	5,4%	217	40,3%	293	54,4%
2014	581	47	8,1%	289	49,7%	245	42,2%
2015	506	44	8,7%	243	48,0%	219	43,3%
2016	440	41	9,3%	208	47,3%	191	43,4%
2017	0		#####		#####		#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők körében még mindig magas a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma, az ennél magasabb iskolai végzettségűek aránya szignifikánsan csökkent. Az elsődleges munkaerőpiacra való visszatérésük az általános iskolai végzettség, és elsősorban valamilyen szakképesítés megszerzése nélkül szinte lehetetlen.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyei településünkön:

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma
2008	2048	153	59
2009	2117	154	56
2010	2176	151	70
2011	2212	150	67
2012	2235	151	67
2013	2269	155	66
2014	2263	157	62
2015	2297	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>
2016			
2017			

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A regisztrált vállalkozások száma évről-évre növekvő irányt mutat, a vállalkozásoknál foglalkoztatottakra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok azonban vitathatatlan szerepük a munkaerő piacon történő elhelyezkedés, munkavállalás szempontjából.

c) közfoglalkoztatás

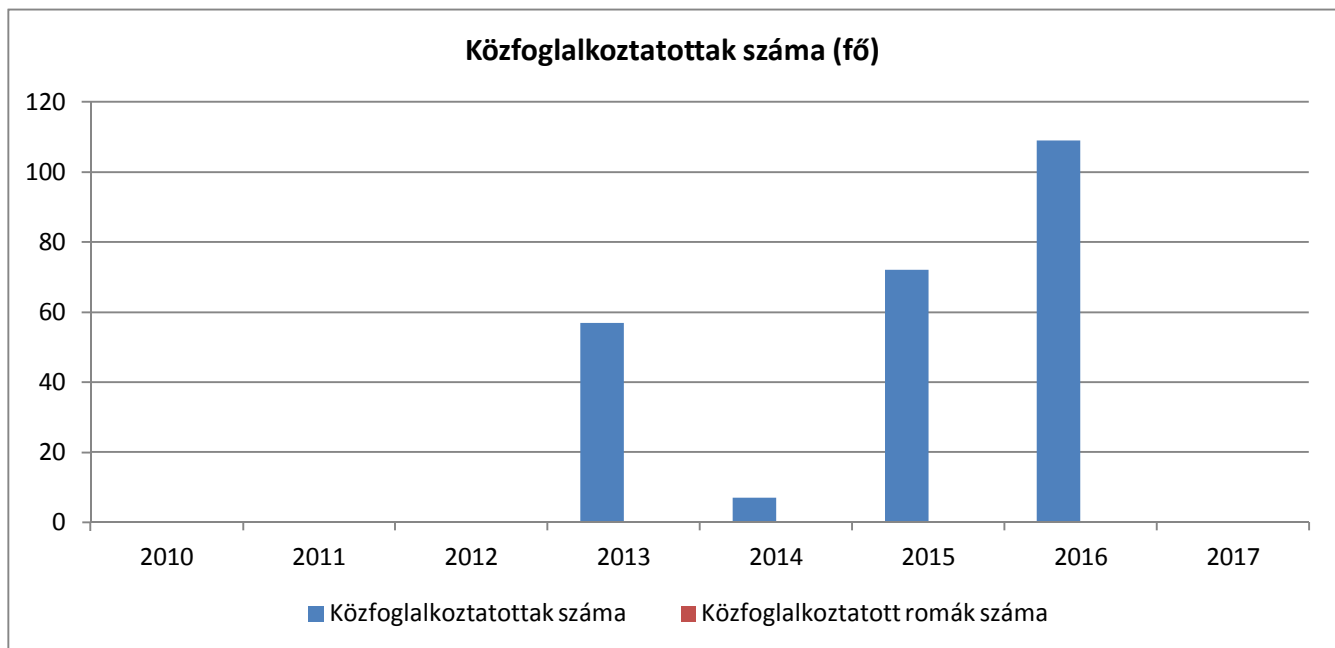
Lajosmizse Város Önkormányzata aktívan részt vesz a különböző közfoglalkoztatási programokban. Az elmúlt évben több közfoglalkoztatási program is futott párhuzamosan településünkön, így mindösszesen egy évben átlagosan 78-81 fő foglalkoztatására kerülhetett sor.

A közfoglalkoztatási programok időtartama igen változatos és több esetben nem egy program fut egyszerre. A bennük résztvevő, - Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya által regisztrált álláskeresők- életkoruk/iskolázottságuk/munkahelyi tapasztalataik/stb. alapján, mint intézményi takarítók és kisegítők, adminisztrátorok, portások, udvarosok, egyéb takarítók és többnyire, mint közterület takarítók vesznek részt a programokban. A 8 órás munkáért bruttó 81. 530.- Ft járt 2017-ben. (2018-ban sem változott ez az összeg.) Az önkormányzat, mint közfoglalkoztató valamennyi intézményével kötött együttműködési megállapodás keretében foglalkoztatja a munkavállalókat.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	57	6%	n.a.	n.a.
2014	7	0%	n.a.	n.a.
2015	72	8%	n.a.	n.a.
2016	109	8%	n.a.	n.a.
2017				

Forrás: TEIR

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Lajosmizsén a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye biztosított a mobilitási és az információ elérésének szempontjából is. A közlekedés – az autópálya közelsége miatt – Kecskemétre, a megyeszékhelyre biztosított, az autóbusz és a vonat menetrend figyelembe veszi a több műszakos munkarendet is. A potenciális munkalehetőségekről, foglalkoztatási programokról az érintettek a **Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályától** szerezhetnek információt. Az internettel nem rendelkezők számára Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtárában található e-Magyarország pont biztosít internet elérhetőséget. A település életét befolyásoló tervezett beruházásokról a település honlapján biztosítunk információt.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településünkön élő fiatalok munkaerő-piaci lehetőségeit a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya tartja nyilván, rögzíti. A fiatalok munkaerőpiacra való átmenetének támogatására vonatkozó programok a településünkön jelenleg az EFOF 1.3.4-16-2017-00056 „Közös értékeink sokszínű társadalom” elnevezésű projekt keretében számítógépes felhasználói ismeretekkel bővítik az érintett célcsoportokat. A TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 „Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun Megyei Foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés” projekt keretében a foglalkoztatás elősegítése, a veszélyeztetett csoportok, megváltozott munkaképességű személyek, roma nemzetiséghez tartozó személyek, 50 év feletti foglalkoztatásának ösztönzése,

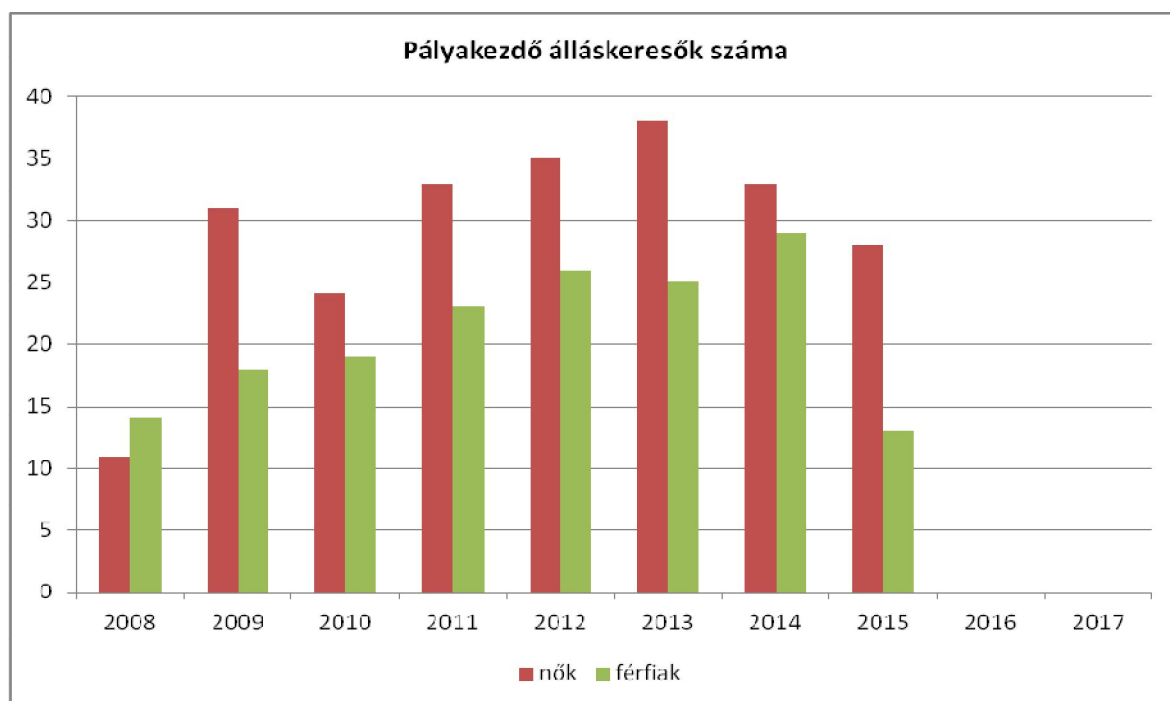
emberi erőforrás fejlesztése, munkahelyek megőrzésének támogatása. A projekt 2021.06.30-án zárul, amelynek megvalósításában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat végez aktív tevékenységet.

Képzéshez, továbbképzéshez elsősorban Kecskeméten férhetnek hozzá, a különböző képzéssel, szakképzéssel foglalkozó intézmények és a Türr István Képző és Kutató Intézet szervezésében.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	913	1015	1928	11	1,2%	14	1,4%	25	1,3%
2009	896	1030	1926	31	3,5%	18	1,7%	49	2,5%
2010	886	1003	1889	24	2,7%	19	1,9%	43	2,3%
2011	873	990	1863	33	3,8%	23	2,3%	56	3,0%
2012	881	975	1856	35	4,0%	26	2,7%	61	3,3%
2013	853	986	1839	38	4,5%	25	2,5%	63	3,4%
2014	859	1000	1859	33	3,8%	29	2,9%	62	3,3%
2015	849	992	1841	28	3,3%	13	1,3%	41	2,2%
2016	848	960	1808	16	1,9%	11	1,1%	27	1,5%
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat alapján a 18-29 éves korosztályban a regisztrált pályakezdő álláskeresők aránya a népességen belüli számukhoz viszonyítva csekély mértékű, 2013. évtől csökkenő tendenciát és a nők munkaerő piacon történő kedvezőtlenebb elhelyezkedési lehetőségét mutatja.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Lajosmizsén felnőttképzési tevékenységet az érettségit megszerezni szándékozók számára a kecskeméti székhellyel rendelkező Németh László Gimnázium folytat. Az oktatás helyszínét a Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola biztosítja.

A nyelvi kompetenciák fejlesztésére, a nyelvismeret bővítésére a kecskeméti székhelyű Korona Nyelviskola szervezésében volt lehetőség több ízben a városban.

A Türr István Képző és Kutató Intézet Kecskeméten folytat szakképzést, felnőttképzést álláskereső és munkavállalók számára egyaránt.

Az Önkormányzat közfoglalkoztatás keretein belül valósít meg foglalkoztatási programot.

g) mélyszegénységben élők és romák⁸ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Jelenleg nem rendelkezünk információval, nincs adatunk önkéntes nyilatkozattal a mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményeiben történő foglalkoztatásáról.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön hátrányos helyzetűek közé sorolhatóak – adataink alapján - foglalkoztatás szempontjából az 55-60 éves, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó jelzést nem kaptunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A 3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet pontban rögzített ellátásokra jogosultak a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelő személyek. Az ellátások megállapításáról a járási hivatalok, a kormányhivatalok, a települési önkormányzat képviselő-testülete jogosult. Lajosmizse Városban a szociális ellátásokról Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2012.(III.30.) önkormányzati rendelete rendelkezik, amely tartalmazza az 1993. évi III. törvényben foglalt kötelező tartalmi elemeket, mind a települési támogatás, mind a rendkívüli települési támogatás nyújtásának formáit.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

⁸ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

Az **álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint az álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

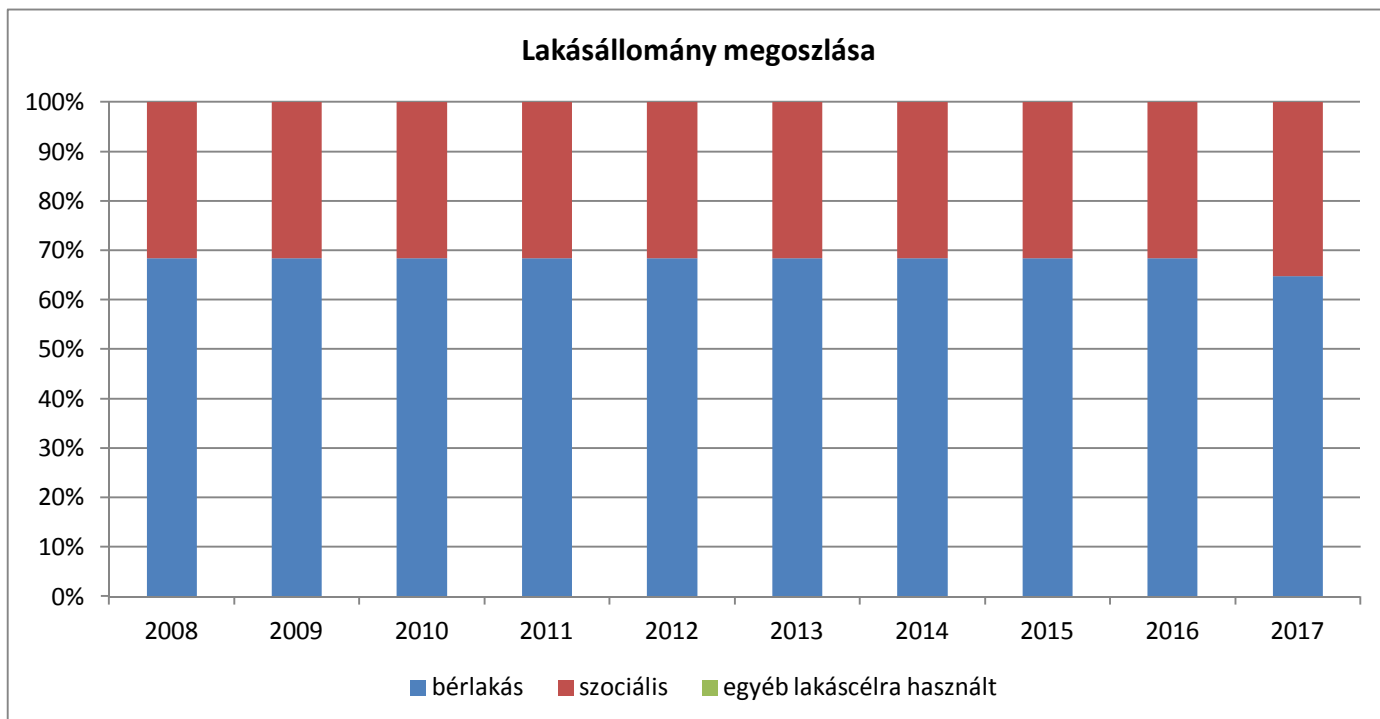
Az Möt. az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁹ Lajosmizse Város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött megállapodást a hajléktalan személyek jogszabályban rögzített feladatainak ellátására.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	4886	305	13	13	6	6	0	0
2009	4903	372	13	13	6	6	0	0
2010	4904	399	13	13	6	6	0	0
2011	4922	550	13	13	6	6	0	0
2012	4840	n.a.	13	13	6	6	0	0
2013	4845	n.a.	13	13	6	6	0	0
2014	4852	n.a.	13	13	6	6	0	0
2015	4858	n.a.	13	13	6	6	0	0
2016	4860	n.a.	13	13	6	6	0	0
2017			11	11	6	6	0	0

⁹ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

Lajosmizse Város Önkormányzatának 17/2009. (XI.26.) rendelete rögzíti az önkormányzati lakások és helyiségek hasznosításának szabályait.

A lajosmizsei lakásállományban sajnos növekvő tendenciát az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma mutat. Ennek oka főként a külterületen lévő tanyás ingatlanok elhagyatottsága, az idős tulajdonos elhalála után a fiatalok nem költöznek oda.

Lajosmizse Város Önkormányzata az első lakáshoz támogatásáról szóló 17/2012.(IV.27.) rendeletében foglalt feltételek esetén helyi támogatással nyújt segítséget azoknak, akik Lajosmizsén lakást vásárolnak vagy építenek, az első lakás hozzájutásához.

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

a) bérlakás-állomány

Lajosmizse Város Önkormányzata **11 db** bérlakással rendelkezik, **melyek megfelelő** lakhatási feltételeket biztosítanak.

b) szociális lakhatás

Lajosmizse Város Önkormányzata **6 db** szociális **bérlakással** rendelkezik, amelyből mind a **6 db elégtelen** lakhatási feltételeket biztosít.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lajosmizse Város Önkormányzata egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Zömmel a külterületen lévő tanyás ingatlanok esetében léphet fel elégtelen lakhatási körülmény. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai jelzés esetén közreműködnek a problémák megoldásában. A hajléktalanság jelenleg nem okoz problémát városunkban.

e) lakhatást segítő támogatások

Első lakáshoz jutók támogatása

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A Család-, és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai segítséget nyújtanak a nehéz helyzetben levő családok problémáinak kezelésében (méltányosság, fizetési nehézség, védett fogyasztó).

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A gázellátás a belterületen teljeskörű, a külterületeken részlegesen kiépített.

A külterületeken élők számára a vezetékes villany biztosított. A külterületen, tanyákon élők jellemzően házi vízművel, fűrt kúttal oldják meg a vízszükségletüket. A külterületeken nincs szennyvízcsatorna. A közösségi közlekedés biztosított és elérhető, autóbusszal és vonattal is sok környező települést el lehet érni.

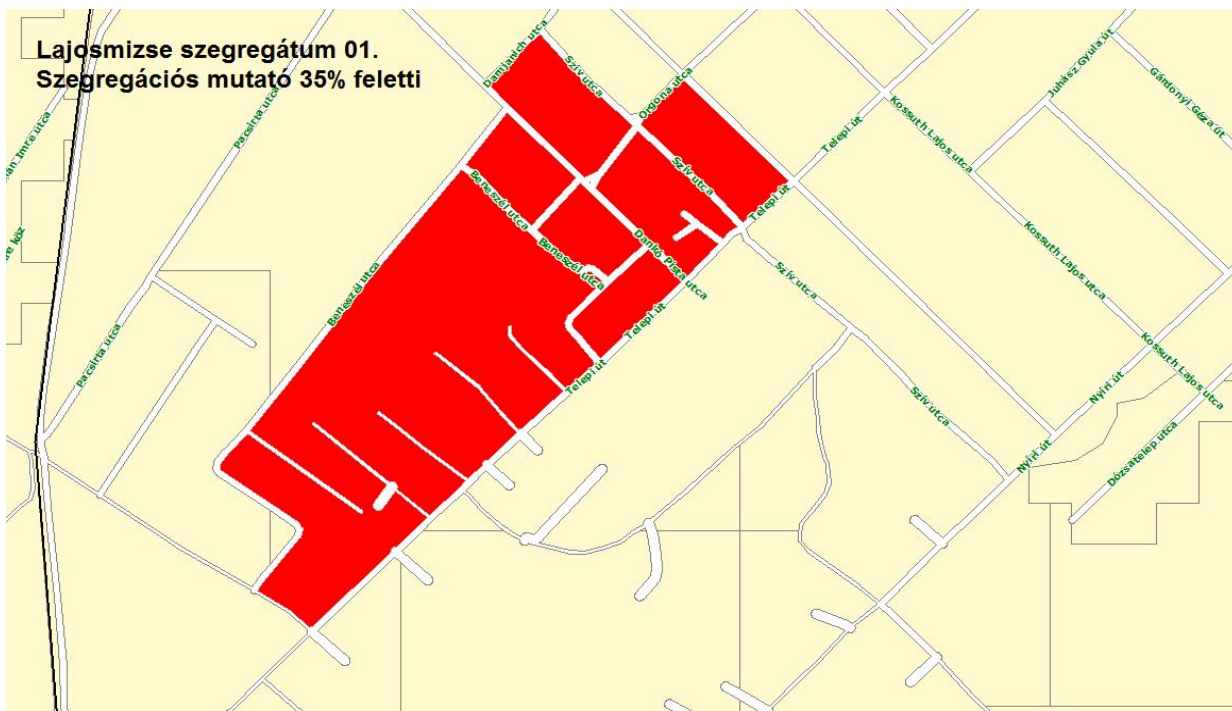
3.5 Szegregátumok helyzete

a) a szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

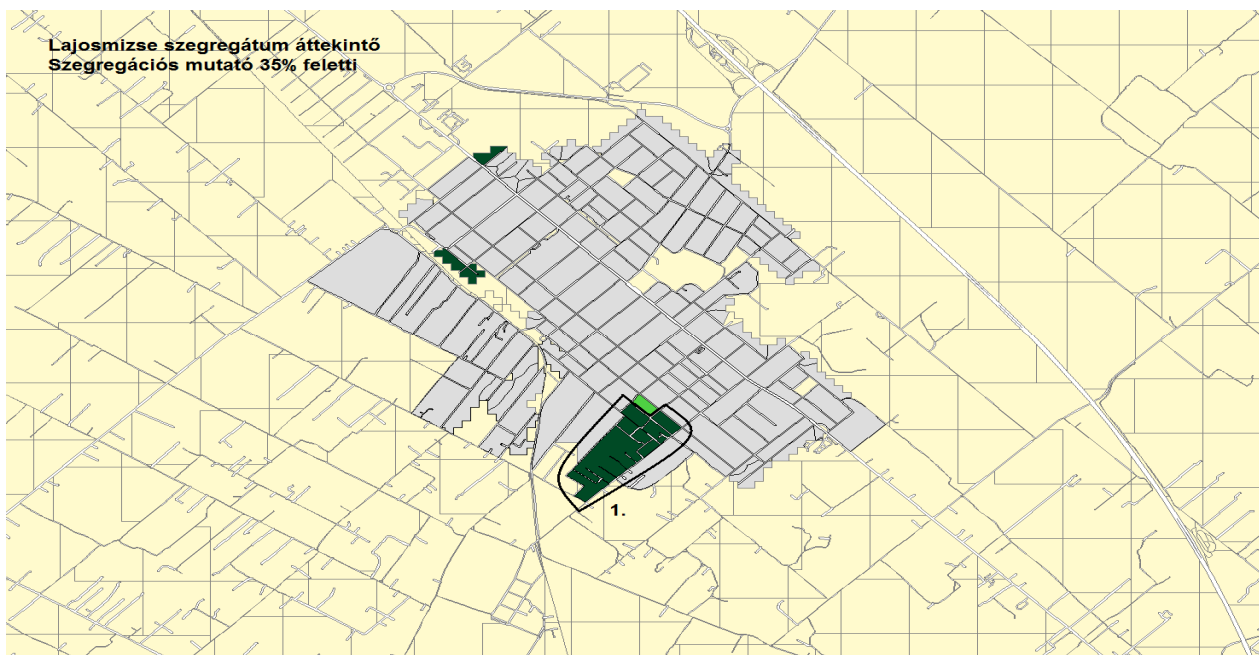
A Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási Főosztálya (továbbiakban: KSH) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján elvégezte a településünkön található szegregátumok lehatárolását. A Korm. rendeletben foglaltak alapján azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (19-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

A KSH a 2011. évi népszámlálási adatokra támaszkodva Lajosmizse területén egy szegregátumot jelölt meg, ahol a szegregációs mutató értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Továbbá másik két terület is megadásra került, ahol a szegregációs mutató értéke 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt, ezek a területek szegregációval veszélyeztetett területek.

Szegregált terület

Szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek

A szegregált terület a Damjanich utca - Bajcsy-Zsilinszky utca - Telepi út - Alsóbene tanya-Beneszél utca-Dankó Pista utca által határolt terület. A szegregált területen található az a 6 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás is, mely elégtelen lakhatási körülményeket biztosít.

A szegregációval veszélyeztetett terület a Méntelek tanya terület egésze, mely két fő területre osztható a Klábertelep tanya csoport és az egyéb Méntelek tanya csoport.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Lajosmizse - Szegregátumok adatai

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

Mutató megnevezése	Lajosmizse összesen	1. szegregátum (Damjanich u. - Bajcsy-Zsilinszky u. - Telepi út - Alsóbene tanya - Beneszél u. - Dankó P. u.)	Méntelek (Külterület)
Lakónépesség száma	11050	402	131
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,8	25,4	15,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	65,7	61,1
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,9	9,0	23,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	25,0	79,9	57,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,2	0,4	1,1
Lakásállomány (db)	4813	128	46
<u>Alacsony komfort fokozatú lakások aránya</u>	<u>20,1</u>	<u>56,3</u>	<u>52,2</u>
<u>Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül</u>	<u>38,2</u>	<u>64,4</u>	<u>48,8</u>
<u>Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül</u>	<u>13,3</u>	<u>53,4</u>	<u>31,3</u>
<u>Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül</u>	<u>57,9</u>	<u>33,5</u>	<u>48,8</u>
<u>Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya</u>	<u>37,2</u>	<u>49,6</u>	<u>50,0</u>
<u>Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő. szegregátumokra nem</u>	<u>11023</u>	-	-
<u>Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya</u>	<u>43,5</u>	<u>86,3</u>	<u>64,3</u>
<u>A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül</u>	<u>55,0</u>	<u>64,2</u>	<u>56,5</u>
<u>Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)</u>	<u>13,4</u>	<u>34,0</u>	<u>26,3</u>
<u>Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)</u>	<u>8,1</u>	<u>20,1</u>	<u>19,3</u>
<u>A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül</u>	<u>15,7</u>	<u>53,4</u>	<u>51,1</u>
<u>Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül</u>	<u>9,4</u>	<u>33,6</u>	<u>13,3</u>

c) Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A táblázatból megállapítható, hogy a szegregációval érintett területeken rendkívül magas

- a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők,
- az alacsony komfortfokozatú lakások,
- az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők,
- a foglalkoztatott nélküli háztartások,
- az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak,
- a lakónépességben belül a gazdaságilag nem aktív népesség,
- a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya.

Fejlesztési lehetőséget biztosítanak az Önkormányzat által benyújtott és nyertes pályázatok a TOP-4.3.1-15 azonosító számú, „Leromlott városi területek rehabilitációja” (infrastrukturális pályázat), valamint a TOP-5.2.1-15 azonosító számú „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű programok” (szoft pályázat) elnevezésű pályázatok.

Az infrastrukturális pályázat kiemelt célja a szegregált területen található:

- 6 db szociális bérlakás felújítása;
- működési és közösségi célokra a Roma Nemzetiségi Önkormányzat ingyenes használatába adott és Lajosmizse Város Önkormányzatának tulajdonát képező Lajosmizse, Bajcsy Zsilinszky utca 49. szám alatti ingatlanok felújítása;
- park kialakítása,
- néhány belterületi földút karbantartása

ezáltal a szegregátum területén élők életminőségének javítása.

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 „Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén” programjai:

- alkotóműhely létrehozása, ezen belül a személyiség éréseinek, fejlesztésének és szociális beilleszkedésének elősegítése;
- sport- és szabadidőtábor szervezése;
- Szülői Eredményességi Tréning szervezése a szülő-gyermek közötti kapcsolat minőségi megerősítése;
- folyamatos szociális munka (támogató oldal) megteremtése;
- Képzések, foglalkoztatás elősegítése, ezen belül az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése;
- pszichodráma szervezése, a gyermekek fejlesztése-, szociális beilleszkedése érdekében;
- Fiatalok Eredményességi Tréningje a hátrányos szociális és kulturális helyzetű gyermekek lemorzsolódásának megakadályozása, a fiatalok integrációs esélyeinek növelése érdekében;
- egészségügyi programok szervezése;
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása;
- bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását elősegítő program szervezése.

A pályázatok megvalósítása folyamatban van.

A Romano Chachipe Lajosmizsei Egyesület pályázatot nyújtott be az EFOP-1-3-4-16 „Közös értékeink-sokszínű társadalom” elnevezésű pályázatra, melynek keretében 49.850.000.-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült. A projekt elsődleges célcsoportja Lajosmizse roma lakossága, kiemelten a 25 év alatti lakosok.

A projekt tervezett tevékenységei, célkitűzései:

- számítógépes alapképzés (a generációk közötti kommunikációra alkalmas képzések),
- vállalkozóvá válást segítő tréning, (a résztvevők képet kapnak a vállalkozóvá válás folyamatáról),

- álláskereső tréning (az alapvető álláskereső technikákhoz, az állásinterjúval való részvételhez nyújt segítséget)
- roma fesztivál (a roma képzőművészet,
- hagyományőrzés, gasztronómia megismertetése, közösségépítés),
- kézműves napközi tábor (roma képzőművészek mutatják be mesterségüket, a gyerekeknek lehetőségük lesz kipróbálni és megtanulni azokat),
- dráma pedagógiai foglalkozás,
- roma tárgyak kiállítása,
- nyári tábor,
- kirándulások,
- színház, mozi, múzeumlátogatások,
- roma és más kisebbségi önkormányzatok cserelátogatása,
- roma advent,
- sportversenyek,
- egészségügyi szűrőnap,
- roma kultúra oktatása (cigánytánc, cigányzene oktatás, roma irodalmi műhely szervezése)
- roma mesterségek műhelye,
- földművelés alapjai képzés idősektől,
- roma mesterségek tanítása,
- fotó- és rajzverseny,
- Ki Mit Tud verseny,
- tanulmányi út,
- internet használati tréning,
- feleségcsere, (célja, hogy a család női tagja más családok szokásait is megismerje és átvigye saját szokásait és elképzeléseit),
- tanulmányi verseny gyermekek részére,
- a roma szépségverseny,
- egészséges életmód előadások,
- cigány olimpia,
- önkéntes munka karitatív szervezeteknél,
- roma gasztronómia, kultúra és történelmi nap,
- tanulást segítő csoport,
- zenei tábor,
- roma lánykérés, roma est, roma karácsony improvizálása,
- előadás párkapcsolati problémákról, gyermeknevelésről, családon belüli erőszakról,
- cigány nyelvoktatás.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az **egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5.§-a** előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó **házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi** ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Fenti feladatok ellátása a **Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közzolgáltató Társulás (továbbiakban: Társulás) által fenntartott Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény** útján valósul meg mindkét településen.

Lajosmizse Város Önkormányzata a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a **betegséget terjesztő és egészségügyi szempontból káros** rovarok és **rágcsálók** irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, **az ezeket végző szervezetekkel és személyekkel**, valamint támogatja **és aktívan kezdeményezi ezen tevékenységeket**.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a támogatott lakhatás, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát. Betegségmegelőző és szűrőprogramokat az Egészségügyi Intézményünk nyújt, évente megrendezésre kerülő „Szakmai Nyílt Napok” keretében.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	8	6	2
2009	8	6	2
2010	8	6	2
2011	8	6	2
2012	8	6	2
2013	8	6	2
2014	8	6	2
2015	8	6	2
2016	8	6	2
2017	8	6	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lajosmizsei lakosok a közszolgáltatások egy részét helyben elérik. **Egyes** szakellátások **az Egészségügyi Gyermekjóléti és Szociális Intézmény alaptevékenységeként hozzáférhetőek (bőrgyógyászat-, fizioterápia-, gyógytorna-, kardiológia-, nőgyógyászat-, pszichiátria-, reumatológia- és szemészet szakrendelés)**. **Egyéb szakellátásokhoz** Kecskeméten jutnak a betegeink. Lehetőség van az egészségházban

vérvételre, az orvosi ügyelet 24 órás szolgálattal működik, mentőszolgálat Kecskeméten van (útidő kb. 8-10 perc).

Az Önkormányzat minden kötelező egészségügyi feladatát ellátja.

Az egészségügyi ellátás biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás és az
- ügyeleti ellátás.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Betegségmegelőző és szűrőprogramokat az Egészségügyi Intézményünk nyújt, évente megrendezésre kerülő „Szakmai Nyílt Napok” keretében.

A koragyermekkor kötelező szűréseket a gyermekorvosok, a fogorvosok és a védőnők folyamatosan végzik, a prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított. A településen évente szerveznek nőgyógyászati és egyéb szűrővizsgálatokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Lajosmizsén a logopédiai-, gyógytestnevelési és a gyógypedagógiai ellátás helyben ellátott feladat. A bölcsődében és az óvodában működik a korai fejlesztés és gondoskodás.

A településünkön van családi napközi, azonban a házi gyermekfelügyelet és a családok átmeneti otthona szolgáltatások nem biztosítottak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat saját konyháin keresztül biztosítja a közétkeztetést, az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevételével állítja össze a menüsorát. Foglalkoztat ételmezésvezetőt. Innen történik a napi ételbiztosítás a bölcsődébe, óvodába és az iskolába. A menüsört az életkori sajátosságoknak megfelelően állítják össze.

Az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény az Szt.62. §-ában szabályozott étkeztetést vásárolt szolgáltatás útján biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az egészséges életmód és a sport népszerűsítésére. A Sportcsarnokban és a Sportpályán lehetőség van szervezeten rendszeres sporttevékenység végzésére. Az Általános Iskolában 2012. év szeptemberétől Sport-tagozat került beindításra, amely igen nagy népszerűségnek örvend.

Önszerveződő csoportok gyalogtúrákat szerveznek.

Lajosmizse és Felsőlajos között, valamint Lajosmizse és Kecskemét felé (a Csordás boltig) kerékpárút került kiépítésre, ezzel további lehetőséget nyitva a kerékpározást kedvelők előtt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Lajosmizse Város Önkormányzata fontos feladatnak tartja a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény, mint elnevezése is mutatja többcélú intézmény, az egészségügyi ellátásokon kívül szociális és gyermekvédelmi feladatokat egyaránt ellát.

A szociális alapszolgáltatások közül az Önkormányzat Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye alaptevékenységként biztosítja:

- az étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást,
- az idősek nappali ellátását (Idősek Klubja), valamint
- a család-, és a gyermekjóléti szolgáltatást.

Az Önkormányzat az Szt. 57. §-ában, 65/A. §-ában és 65/F. §-ában szabályozott alapszolgáltatások közül a szenvedély- és pszichiátriai betegek közösségi alapellátását, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsony küszöbű közösségi ellátását, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását a Római Katolikus Főplébániával kötött feladat-ellátási szerződés útján biztosítja.

A hajléktalan személyek ellátása a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött feladat- ellátási szerződés alapján valósul meg.

A szociális szolgáltatások alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékkal élők.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen az egyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére az Önkormányzathoz panasz nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ráutaltságuk alapján kiemelt figyelmet kapnak a fogyatékos személyek, életvitelüket, hátrányaik leküzdését az egészségügyi-, valamint a szociális ellátórendszer is fokozottan segíti.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára elsősorban a közösségi élet színtere. Fórumokat, gyűléseket, megbeszéléseket e helyszínen szerveznek. A Lajosmizsei Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a tájékoztatásra, amelynek legfontosabb formája a www.lajosmizse.hu honlap, valamint a helyben, kéthetente megjelenő HÍRLAP Újság.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen élénk közösségi élet zajlik. Nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Lajosmizse közösségére jellemző egy-egy cél megvalósítására az összetartás, a közösségi célokért történő megmozdulás, adományozás. Az adományozás elsősorban a civil szervezetek szervezései útján és álok keretében valósulnak meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Lajosmizsén Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A regisztrált álláskereső közel 50%-a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.	A képzési lehetőségek elérésének támogatása, a foglalkoztatás elősegítése. Álláskereső és képzésen való részvétel támogatása a szociális munka eszközeivel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A közoktatás új alapokra történő helyezése, és az oktatás színvonalának emelése a társadalom évek óta jelentkező jogos elvárása. Ennek kívánt megfelelni a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Köznev. tv.) azzal, hogy deklarálta, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Mindez a feladatellátásban az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formáját jelenti, függetlenül az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől.

A Köznev. tv. 74. § (1) bekezdése alapján az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A Köznev tv. 2016. évi LXXX tv. 36. §-ával megállapított és 2017. január 1. napjától hatályos 74. § (4) bekezdése értelmében a Tankerületi Központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló, települési önkormányzati tulajdonú ingatlan és ingó vagyona vonatkozóan a tankerületi központot ingyenes vagyongazdálkodási jog illeti meg mindaddig, amíg a köznevelési közfeladat a tankerületi központ részéről történő ellátása az adott ingatlanban meg nem szűnik. A tankerületi központ ingyenes vagyongazdálkodási jogának fennállása alatt a köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingatlan és

ingó vagyont a települési önkormányzat nem idegenítheti el, nem terhelheti meg, bérbe nem adhatja. A Tankerületi Központ által a köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingatlanvagyon bérbeadásához szükség van az érintett köznevelési intézmény vezetőjének előzetes véleményére.

A Köznev tv. fenti módosítása következtében 2017. január 1. napjától a Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola működtetői feladatai teljes egészében átkerültek a Kecskeméti Tankerületi Központhoz.

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás társulási megállapodása alapján történik. Az engedélyezett felvehető maximális gyermeklétszám –a Felsőlajosi Tagintézmény nélkül – 391 fő. Az óvodai ellátásra a szülők részéről igen nagy igény mutatkozik. Ezt támasztja alá, hogy a Lajosmizsén működő 16 csoportból 4 csoportban a gyermeklétszám meghaladja a jogszabályban meghatározott maximális létszámot.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülése alapvető feltétele a sikeres iskolai pályafutásnak. A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasza, a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

Lajosmizse Város Önkormányzata 2009- től évről-évre sikeres pályázatokat nyújtott be esélyegyenlőségi intézkedések támogatására, melynek keretében az óvoda számos hátrányokat mérséklő programot valósított meg, illetve a gyermekeknél fejlesztendő területekhez szükséges eszközöket vásárolt.

A Meserét Óvoda 2017- 2020 közötti időszakra sikeres pályázott az EFOP-3.1.3. „Társadalmi felzárkózási és Integrációs Köznevelési Intézkedések támogatása” projektre. A pályázatban a következő problémákra kívánunk megoldásokat keresni illetve intézkedési terveket megfogalmazni. Problémaként jelentkezik óvodánkban, hogy a szociálisan hátrányos családokkal nem tudunk rendszeresen kapcsolatot tartani, mert sok esetben a nagyobb testvérek hozzák és viszik el a gyermekeket a csoportból. A rendszertelen kapcsolattartás miatt, nem tudjuk megbeszélni a mindennapos problémákat (tisztaság, napi gondozási feladatok, otthoni feladatok elvégzése, problémakezelési módok, nevelési módszerek) a szociálisan hátrányos családokkal és pedagógus között nem alakul ki bizalmi kapcsolat.

Célunk, a szülőkkel való rendszeres találkozás, hogy óvodapedagógusként el tudjuk érni, a gyermekek minél eredményesebb hátránykompenzációját, a jelenlegi és jövőbeli fejlődése érdekében. Intézkedési tervként korcsoportonként a szülőknek beszélgetős délutánokat szervezünk, ahol a szülők elmondhatják problémáikat, mi tanácsokkal segítjük őket.

A pályázat a későbbiekben egyéb módon is támogatja hátránykompenzáció csökkentését (kirándulások támogatása, eszközbeszerzés).

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1.1. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	20	19	39	2	1	3	1
2011/2012	19	19	38	2	1	3	1
2012/2013	19	19	38	2	2	4	1
2013/2014	19	19	38	1	1	2	1
2014/2015	19	19	38	1	1	2	1
2015/2016	19	19	38	1	1	2	1
2016/2017	17	19	36	1	1	2	1
2017/2018	17	20	37	1	1	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Lajosmizsei FIÁI

4.1.2. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	436	469	905	178	19,7%
2011/2012	402	431	833	202	24,2%
2012/2013	427	421	848	112	13,2%
2013/2014	419	411	830	270	32,5%
2014/2015	397	416	813	279	34,3%
2015/2016	394	398	792	282	35,6%
2016/2017	389	393	783	400	51%
2017/2018	366	399	765	400	52%

4.1.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	4	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	391	
Óvodai csoportok száma	16	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-17.00 h-ig	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	32	0
Gyógypedagógus	1	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	32	0
Ebből diplomás gyógypedagógusok száma	1	0
Dajka	16	0

A bölcsőde jól megközelíthető, frekvenciált helyen, Lajosmizse város központjában, az egyik kedvelt tagóvoda mellett kapott helyet. A bölcsőde 2011. 06. 01-jén kezdte meg működését, mint az Óvoda Intézményegysége. Az intézményünk a DAOP-4.1.3/C-2f-2009-0019 „Első Esély Program – Bölcsődei ellátás biztosítása Lajosmizse városában” az Európai Unió támogatásával az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg, amely immáron biztosítja a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását. Az intézmény egy nevelési egységből, azaz két csoportszobából, valamint a hozzá tartozó kiszolgáló egységekből – fürdőszoba, átdó, babakocsi tároló, felnőtt mosdó - és az életkori sajátosságoknak megfelelően kialakított játszóudvarból áll. Nyitáskor a férőhelyszám a 2 csoportban összesen 24 fő volt. 2017. január 01.-től 2 fővel bővült a létszám, így az egyik csoportban 14 fő 2 éven felüli gyermek ellátása történik, míg a másik csoportban 12 fő két éven aluli gyermek bölcsődei ellátására van lehetőség. A bölcsőde hétfőtől péntekig 6.45 –től 17.00 –ig tart nyitva. A bölcsőde szakmai létszáma a következőképpen alakul: 1 fő szakmai vezető, 4 fő kisgyermeknevelő (csoportonként 2 fő), 1 fő bölcsődei dajka, illetve 1 fő szakács (IGSZ alkalmazásában).

Az Óvoda a logopédiai feladatokat a Kecskeméti Logopédiai Szakszolgálaton keresztül, a gyógypedagógiai feladatokat megbízási szerződés útján látja el.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, és közművelődési intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Kerületünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

SNI-s gyermekek ellátását az óvodában főállású gyógypedagógus látja el.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembé vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható a gyámhatóság a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - b) **gyermekétkeztetés**,
  - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás,
  - e) **Biztos Kezdet Gyerekház**.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  - a) az otthont nyújtó ellátás,
  - b) az utógondozói ellátás,
  - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - a) a védelembé vétel,
  - b) a családbafogadás,
  - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - d) *a nevelésbe vétel*,
  - e) *az utógondozói ellátás elrendelése*,
  - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  - g) az utógondozás elrendelése,
  - h) *a megelőző pártfogás elrendelése*.
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
  - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
  - b) a fővárosi főjegyző,
  - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
  - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
  - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
  - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
  - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A Gyvt. 2013. szeptember 1. napjától hatályos 67/A. §-a a következők szerint határozza meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát. Ennek alapján:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig állskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menekült és az oltalmazott - rászorultsága esetén - az elismerésről szóló határozat közlésétől számított legfeljebb 30 napig jogosult a befogadás anyagi feltételeinek igénybevételeire, valamint - ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - a jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. A befogadott az elismerésről szóló határozat közlésétől számított 30 napig jogosult befogadó állomáson vagy annak megfelelő más szálláshelyen történő elhelyezésre és ellátásra.

Amennyiben a menekült és az oltalmazott nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, elismerésétől számított 6 hónapig jogosult egészségügyi alapellátásra és külön jogszabály szerinti egészségügyi ellátásra.

A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint a külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete
--

A hátrányos, illetve halmazottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározását a gyermekvédelmi törvény taxative tartalmazza. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okait figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezőik halmazottan jelentkeznek/jelentkezhetnek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása).

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, bizonytalan családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtelenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembé vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

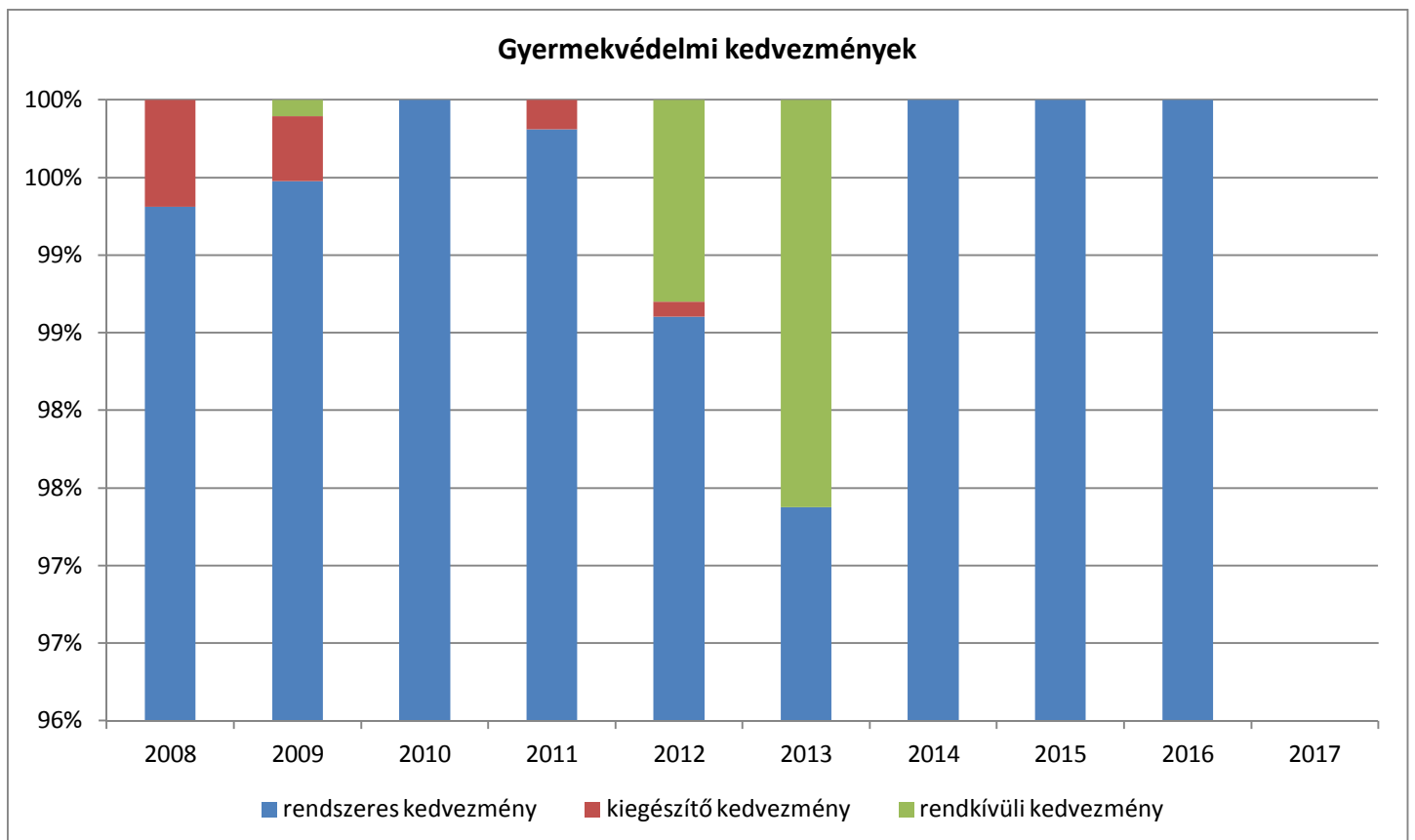
Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. **(VII. 31.)** EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	864
2009	946
2010	1040
2011	1041
2012	987
2013	928
2014	862
2015	847
2016	790
2017	

A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény a Gyvt-ből 2014. január 1. napjával hatályon kívül helyezésre került. A kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte a 2013. évi XXVII. tv. 78. §(1) bek. a.) pontja (hatálytalan 2013. IV. 01.-től).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csekély mértékű csökkenése azzal magyarázható, hogy a szülő a jogosultságot nem hosszabbítja meg, vagy jövedelme meghaladja a meghosszabbításhoz szükséges szintet, ennél fogva a gyermek ideiglenesen vagy véglegesen kikerül a támogatottak közül.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

c) gyermek jogán járó juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Összes étkeztetett óvodás	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8 évfolyam	Összes étkeztetett iskolás	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2014	112	272	403	83	610	240
2015	165	277	375	96	638	280
2016	265	296	456	105	612	228
2017	279	313	298	119	606	210

A fenti táblázatból jól látható, hogy az ingyenes étkezésben részesülők száma évről-évre növekszik, mind az óvodában, mind az iskolában. A nyári gyermekétkeztetésben részesíthető gyermekek számának alapját a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma adja, amely szintén növekvő tendenciát mutat, ez sokszor a kizárólagos napi meleg étkezést jelenti számukra.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkeznek.

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek pontos számáról nincs adat az önkormányzat birtokában. A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő köznevelési intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedéjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenekfelett álló érdekének elvére. (Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága, A menedékkérő és menekült gyermekek és kamaszkorúak hozzáférése az oktatáshoz Közép-Európában, 2011. július, megtalálható a: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e9bf50615.html> oldalon.)

A Köznevelési intézménybe való bejutás feltételeit a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények és névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet szabályozza a következők szerint:

A tanulói jogviszony keletkezése és megszűnése

Nkt. 50. § (1) A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

(6) Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

(7) Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a kormányhivatal által meghatározott időszakban kell beírni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

51. § (1) Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

Nkt. 92. §

(1) A nem magyar állampolgár kiskorú, akkor tanköteles Magyarországon, ha

a) a menedéjogról szóló törvény rendelkezései szerint a magyar állampolgárokkal azonos jogok illetik meg, (2007. évi LXXX. törvény a menedéjogról)

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorolja, (2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról)

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, vagy Magyarország területén való tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik. (2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról)

(2) A feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézménybe történő felvételénél igazolni kell.

(3) A Magyarországon tartózkodó nem magyar állampolgár mindaddig, ameddig megfelel az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek az óvodai nevelést, az iskolai nevelést-oktatást a tankötelezettség fennállása, továbbá a tankötelezettség ideje alatt megkezdett és a tankötelezettség megszűnése után folytatott tanulmányok alatt a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel veheti igénybe.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában felsoroltak az elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően gyakorolhatják a (3) bekezdésben meghatározott jogokat.

(5) A (3) bekezdésben szabályozott jog az (1) bekezdés b), c) pontjában meghatározottak alapján akkor gyakorolható, ha a szülő három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

....

(9) A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt.

Beiratkozáskor be kell mutatnia:

- regisztrációs kártyát, amely az útlevéllel együtt érvényes,
- lakcímkártya
- TAJ kártya
- munkáltatói igazolás, hogy a megélhetése biztosított az itt tartózkodás alatt
- fordító iroda által hitelesített, lefordított bizonyítvány, mely igazolja az eddig elvégzett tanulmányokat.
- oltási igazolás

Tanköteles tanuló külföldön

91. § (1) Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldön és tankötelezettségét külföldi nevelési-oktatási intézményben is teljesítheti.

(2) A tanköteles tanuló tanulmányainak külföldön történő folytatását – a tanköteles gyermek nyilvántartása céljából – be kell jelenteni a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalnak, vagy, ha a tanuló már hazai iskolába beiratkozott, az iskola igazgatójának.

Fontos, hogy a szülők egyetértve írassák be gyermeküket a választott iskolába.

A gyermekétől különélő szülő jogai és kötelezettségei

PTK.2013.évi V. tv

174. § [A gyermekkel együtt élő szülő tájékoztatási kötelezettsége]

A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek a gyermek fejlődéséről, egészségi állapotáról, tanulmányairól a különélő szülőt megfelelő időközönként tájékoztatnia kell, és a különélő szülő érdeklődése esetén a gyermekkel kapcsolatos felvilágosítást meg kell adnia.

175. § [Közösen gyakorolt szülői felügyeleti jogok]

(1) A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogaikat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta.

(2) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények és névhasználatáról 20/2012. EMMI rendelet irányadó rendelkezései:

22. § (1) A (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével az iskolai beiratkozás idejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt köteles közzétenni a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

(2) Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő április 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára. Amennyiben a választott iskola a gyermek felvételét elutasító döntést hoz, a szülő a gyermekét a döntés jogerőre emelkedését követő öt napon belül köteles beírni a kötelező felvételt biztosító iskola első évfolyamára.

(4) Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, TAJ kártya, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

23. §

(3) Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanuló jogviszonyt létesítő vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. A kérelemnek helyt adó döntést az iskola igazgatója írásban közli a tanulóval, kiskorú tanuló esetén a szülővel, továbbá átvétel esetén a döntésről értesíti az előző iskola igazgatóját. Az iskola igazgatója tanuló felvételének, átvételének megtagadásáról határozat formájában dönt.

(4)A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a járási hivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a járási hivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

(5)Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény körzetében van.

(6) A tanuló átvételére – a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemhez az alábbi iratokat kell mellékelni:

- *a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, lakcímet igazoló hatósági igazolványt,*
- *TAJ kártyát,*
- *az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, első osztályba való beiratkozás esetén,*
- *Szakértői véleménnyel, amennyiben rendelkezik vele*

4.2 Szegregált, és szegregációval veszélyeztetett lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A rossz minőségű, közművel ellátatlan lakásokban élő gyermekek életkörülményeinek javítása rendkívül nehéz feladat. A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai aktívan részt vesznek és közreműködnek a lakhatási feltételeket javító adományok, felajánlások közvetítésében. Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában a Civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Meg kell említenünk, hogy a HEP 3.5. pontjában szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett településrészen élő gyermekek helyzetét, életkörülményeiket jelentősen meghatározzák az ott beazonosított problémák ezért életminőségük javítása, esélyegyenlőségük biztosítása céljából kiemelten fontos az ott meghatározott fejlesztési célok megvalósítása.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben. Mind az iskolában, mind az óvodában vannak sajátos nevelési igényű gyerekek. Egyéni fejlesztésüket a gyógypedagógusok segítik. A segítő munka aktív részesei a fejlesztő pedagógusok, az iskola pszichológus, és a logopédusok. Az iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermekvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drog-prevenációt, egészségnevelést illetően.

A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása, fejlesztése integráltan történik. A szakemberek gondoskodnak a fogyatékkal élő gyermekek szüleinek hatékonyabb tájékoztatásáról, a korai fejlesztés egyéb lehetőségeinek ismertetéséről.

Egészségügyi ellátás: *Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény* előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és köznevelési intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

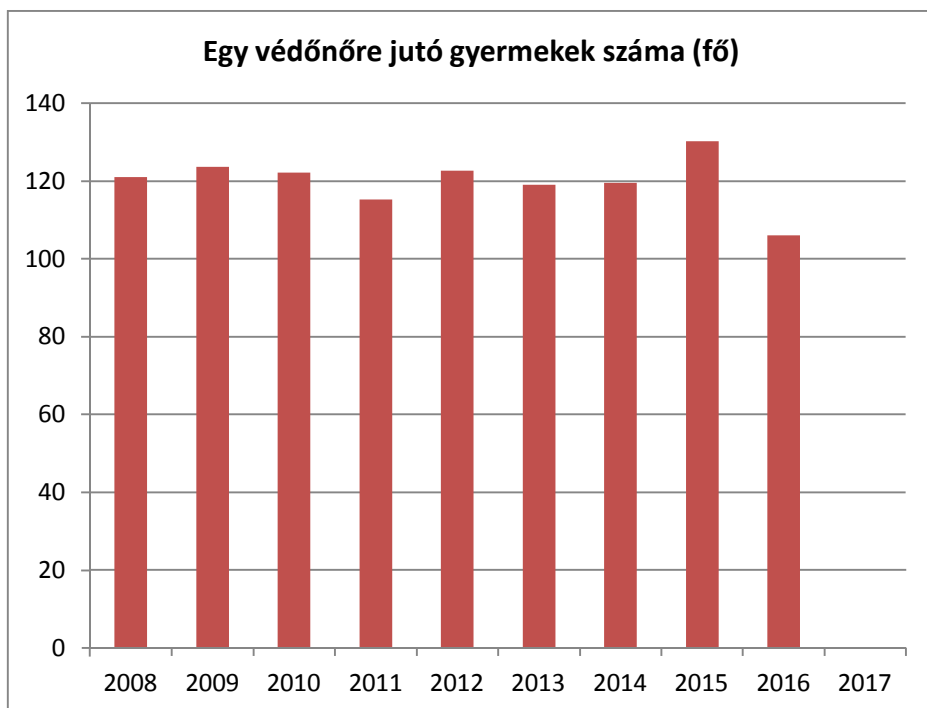
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Lajosmizse Város a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés teljes körűen biztosított.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	4	121
2009	4	123,75
2010	4	122,25
2011	4	115,25
2012	4	122,75
2013	4	119
2014	4	119,5
2015	4	130,25
2016	5	106
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban a 0-3 éves gyermekek létszáma jelenik meg, de a területi védőnők 6 éves korig, azaz az iskolakezdésig gondozzák a gyermekeket és a gondozotti létszámához tartoznak még a várandós anyák is. Tehát a valóban ellátottak létszáma lényegesen nagyobb. **Az egy védőnőre jutó gyermek létszám 2015. évre ugrásszerűen megnőtt, ami a feladatellátást nehezítette.**

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Lajosmizse Városban két fő gyermekorvos látja el a kisgyermekek gyógyító ellátását. Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis a településen nincs. A legközelebbi kórház Kecskeméten található, mintegy 15 km-re.

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott (esetek) személyek száma	Gyermekorvos által ellátott(esetek) gyerekek száma
2008	0	66685	12014
2009	0	73192	11417
2010	0	78112	11053
2011	0	76656	9402
2012	0	80292	11099
2013	0	77604	10838
2014	0	83573	12055
2015	0	87470	13106
2016	0	85975	13999
2017	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzat által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvodában gyógypedagógus, **logopédus** lát el fejlesztő tevékenységet. A **Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskolában** szintén integrált fejlesztés valósítanak meg a szakemberek. Fontos, hogy minden rászoruló gyermek részesüljön a fejlesztési tevékenységekben, amellyel problémái kezelhetővé válnak, vagy megoldásra kerülnek.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Városban teljes körűen működik, a Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményén keresztül, valamint az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága keretében működő: Család- és Gyermekjóléti Központ.

e) gyermekvédelem

A Városban teljes körűen működik Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményén keresztül.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben az Önkormányzat a szociális rendeletében biztosított ellátásokat tudja nyújtani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A testnevelés és a sport részterületei – az óvodai testneveléstől a versenysportig – egymással összefüggő és kölcsönhatásban álló egészet képeznek. Bármelyik részterület fejlesztése, vagy elhanyagolása jelentősen kihat a testkultúra egészére. A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. Míg a versenysport és az élsport területén kimagasló eredményeket és nemzetközi sikereket érnek el az ország kiemelkedő sportolói, addig a lakosság döntő többségének rossz az egészségi, edzettségi állapota. A város az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek és ifjúsági sportot, ezen belül is a teljesítő képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, a jól szervezett, megfelelően motivált iskolai testnevelést kívánja állítani a sportolási feltételek fokozatos javításával és megteremtésével. A sportolási lehetőségeket a városban élő, sportolni vágyó lakosok számára is biztosítani kell. (Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának Sportkonceptiója 2005.)

A sport fontosságát célozva a 2012/2013-as tanévtől a Lajosmizsei Fekete István **Sportiskolai** Általános Iskola, 1. és 5. évfolyamon, felmenő rendszerben egy-egy testnevelési osztályt indított kézilabda sportágban.

Az önkormányzat tulajdonát képező 950 m² hasznos területű, Polyák Imre Sportcsarnok iskolai és sportköri célokra szolgál, aminek az éves kihasználtsága 100 %. A sportlétesítményt használók/szolgáltatást igénybe vevők száma 650 fő/nap. Az iskolához tartozik 3 darab szabadtéri kézilabda pálya is, pályánként 800 m²-nyi területtel. A Mizsei utcában lévő Lajosmizse Városi Labdarúgó Sportcentrumban egy kiszolgáló épület és két szabadtéri labdarúgó pálya található. A kiszolgáló épület hasznos területe 150 m², az egyik pálya 4050 m², a másik labdarúgó pálya 7150 m². 1999. októberében megalakult a Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club, a klub csapatai szép eredményeket érnek el a különböző versenyeken, tornákon. Jelenleg hét csoportban, óvodástól a felnőtt korig (U7,U9,U11,U13,U16,U19, Felnőtt) edzenek és versenyeznek rendszeresen a Lajosmizsei VLC labdarúgói, részt vesznek a Bács-Kiskun Megyei Labdarúgó Szövetség (BKMLSZ) és a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) OTP-MOL Bozsik Program versenyrendszerében. Lajosmizse Város a költségvetésében meghatározott keretösszegben támogatja azokat a tevékenységeket, melyek segítik a versenysport, a mindennapos testedzés, a szabadidősport megvalósítását, a fogyatékkal élők sportolási tevékenységét, továbbá a város sporthagyományait is figyelembe vevő, eredményesen működő szakosztályokat, utánpótlást nevelő műhelyeket.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés a Lajosmizse Város Intézmények Gazdasági Szervezete által működtetett konyhákon keresztül biztosított.

Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján önkormányzatunk a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

megszervezi, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítja.

A gyermekétkeztetésre vonatkozó helyi szabályok Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelmi támogatásokról, valamint gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2012. (III. 30.) önkormányzati rendeletében kerültek meghatározásra.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nem ismert ilyen jellegű megkülönböztetés.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Köznevelési Intézményi szervezési kereteken belül a napi étkezésen felül gyümölcsnapot tartanak, ezáltal is friss zöldséghez-gyümölcshöz juttatva a gyermekeket.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

(Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az, az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés." A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselőlet biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere¹⁰ (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvoda illetve általános iskola a jogszabályi előírások betartása mellett, a feladatellátást biztosítja.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások biztosítottak.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányos helyzetű gyermekek kiránduláson, tanulmányi versenyeken való részvételük biztosított.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek növelése.	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése .

¹⁰ A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. LI. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Az alábbi táblázatból jól látszik, hogy 2015. évre a munkanélküli férfiak és nők számában 2012. óta folyamatos kiegyenlítődés mutatkozik.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	3926	3713	3600	3447	326	266
2009	3193	3712	2831	3393	362	319
2010	3955	3682	3645	3371	310	311
2011	3932	3663	3623	3323	309	340
2012	4155	3880	3857	3518	298	362
2013	4183	3858	3940	3562	243	296
2014	4220	3868	3940	3567	280	301
2015	4236	3865	3985	3610	251	255
2016	4231	3879	4009	3651	212	228
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a munkanélküli nők közül hány fő és milyen végzettséggel rendelkezik.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	367	0	0	0	4	28	28
2009	356	0	0	0	5	35	35
2010	363	0	0	0	5	35	59
2011	350	1	24	0	7	49	73
2012	369	1	24	0	5	35	59
2013	348	1	24	0	5	34	58
2014	374	1	24	0	6	38	62
2015	381	1	24	0	5	33	57
2016	409	1	24	0	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településen a nők munkába történő visszahelyezkedését Önkormányzati működtetésű 26 férőhelyes bölcsőde, több tagintézménnyel működő óvoda, és magán-fenntartású gyermekek nappali ellátását-, és köznevelési feladatot ellátó intézmény segíti.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen lévő foglalkoztatást segítő programokban (kihelyezett gimnáziumi oktatás, nyelvi képzés) a férfiak és a nők aránya kiegyenlített.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Lajosmizse Városban alapvetően nem csak a képzettség hiányából fakad az alacsony iskolázottságú nők csekély mértékű foglalkoztatása, hiszen az ún. „nyári idénymunkák” idején szívesen foglalkoztatják a helyi termelők a megbízható, jó munkával bíró, ügyes és gyors munkavégzésre alkalmas nőket. Az eper fővárosaként a számócaszedés, a meggyaszedés, a paprikapalántázás és –szedés, stb. mind élő munkaerőt kívánnak.

A városban több külföldi érdekltségű cég folytat tevékenységet, amelyhez a megfelelő nyelvtudás-, és nyelvismeret elengedhetetlen.

A nyelvvoktatásra azonban a továbbiakban is rendkívül nagy figyelmet kell szentelni, és minden korosztály részére lehetőséget biztosítani.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetésére vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat. Az a jelenség inkább jellemző, hogy az idénymunkák tekintetében gyakrabban foglalkoztatnak női munkavállalókat, mint férfi munkavállalókat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, amely városunkban több formában is megoldott.

A Gyvt. alapján a gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) mini bölcsőde,
- c) munkahelyi bölcsőde,
- d) családi bölcsőde,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásában közreműködik az óvoda és tanév tartama alatt az általános iskola, bár ezek köznevelési intézménynek minősülnek és alapvetően tevékenységük túlmutat a gyermekek napközbeni ellátásán.

Lajosmizse Városban az alábbi gyermekek ellátását biztosító intézmények működnek:

Bölcsőde

A bölcsődei ellátás keretében, ha a GYVT. kivételt nem tesz a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde. Bölcsődei ellátás keretében az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermek (a továbbiakban: sajátos nevelési igényű gyermek) nevelése és gondozása is végezhető. (Gyvt. 42.§)

Napközbeni gyermekfelügyelet:

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít.

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,*
- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,*
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,*
- d) a magántanuló számára,*
- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és*
- f) az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára. (Gyvt. 44/B §)*

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)¹¹

Általános iskola

Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig - vagy addig,

¹¹ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben - gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket.

A helyi tájékozódás alapján azonban elmondható, hogy léteznek „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők a nagyszülők, dédszülők, ismerősök segítségét veszik igénybe a gyermek elhelyezését nyújtó intézménybe szállításában vagy hazavitelében.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadását, a védőnői szolgáltatón kívül a család-, és gyermekjóléti szolgálat segíti. A családtervezés azonban még ma is sok esetben gondot, problémát jelent, a szociálisan hátrányos helyzetűek körében.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szervezeteket mutatják be, ismertetik ahová a bántalmazott nők fordulnak.

Kiemelt feladat a nők ez irányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Lajosmizse Városban sem Önkormányzati anyaotthon, sem nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) fenntartású anyaotthon nem működik.

A város 50 km-es körzetén belül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthona működik Kecskeméten.

A Város 50 km-es körzetén kívül a Családok Átmeneti Otthona működik Kiskunhalason (85 km), és Menedékváros Családok Átmeneti Otthona Kiskunmajsán (70 km).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	13	5
2009	13	5
2010	10	2
2011	10	2
2012	10	2
2013	10	2
2014.	8	4
2015.	8	4
2016.	8	4
2017	8	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázatból jól látszik, hogy a képviselő-testület tagjainak 1/3-a nő. Itt szükséges megjegyezni és kiemelni azt, hogy Lajosmizse Városban az Önkormányzat minden Intézményét női vezető irányítja.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Lajosmizse Város Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák felszámolására az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

Az Intézmény alapvetően Egészségügyi intézmény, így a nőket érintő társadalmi problémák enyhítéséhez abban tudnak hozzájárulni, hogy segítik őket az egészségük megőrzésében. Településünkön minden év őszén megrendezésre kerülnek a Szakmai nyílt napok. Ott ingyenes rákszűrésen vehetnek részt a hölgyek, Több évben ingyenes mammográfiás emlőszűrésre is lehetőség nyílt.

A „néma járvány” a csontritkulás szűrésére is lehetőséget kaptak a lajosmizsei nők, mert a szakmai napok keretében lehetőség van ultrahangos csontritkulás szűrésre.

Lajosmizsén is, mint a legtöbb hasonló adottságú kisvárosban a nők számos nehézséggel találkoznak életpályájuk során. A munkanélküliség is ezek köré tartozik. Minden korosztálynak megvannak a maga nehézségei. Nehéz elhelyezkedni a nőnek, ha fiatal, mert családalapítás előtt áll, nehéz visszakerülni a munka világába gyes után, vagy ha 40-50 éves korban szűnik meg a munkaviszonya.

Ezek a problémák különösen érintik a roma női lakosságot. A védőnői munka során az a tapasztalat, hogy elenyésző azoknak a roma kismamáknak a száma, akik munkaviszonyból mennek el szülni. Mindezekhez iskolázatlanság, **a családtervezés hiánya** és a rossz szociális körülmények is hozzájárulnak.

A védőnői szolgálat javaslata alapján szükséges lenne olyan programokat szervezni, amellyel olyan képesítést tudnának szerezni, amivel esélyük lenne legalább a gyermekek megszületése után elhelyezkedni.

a) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

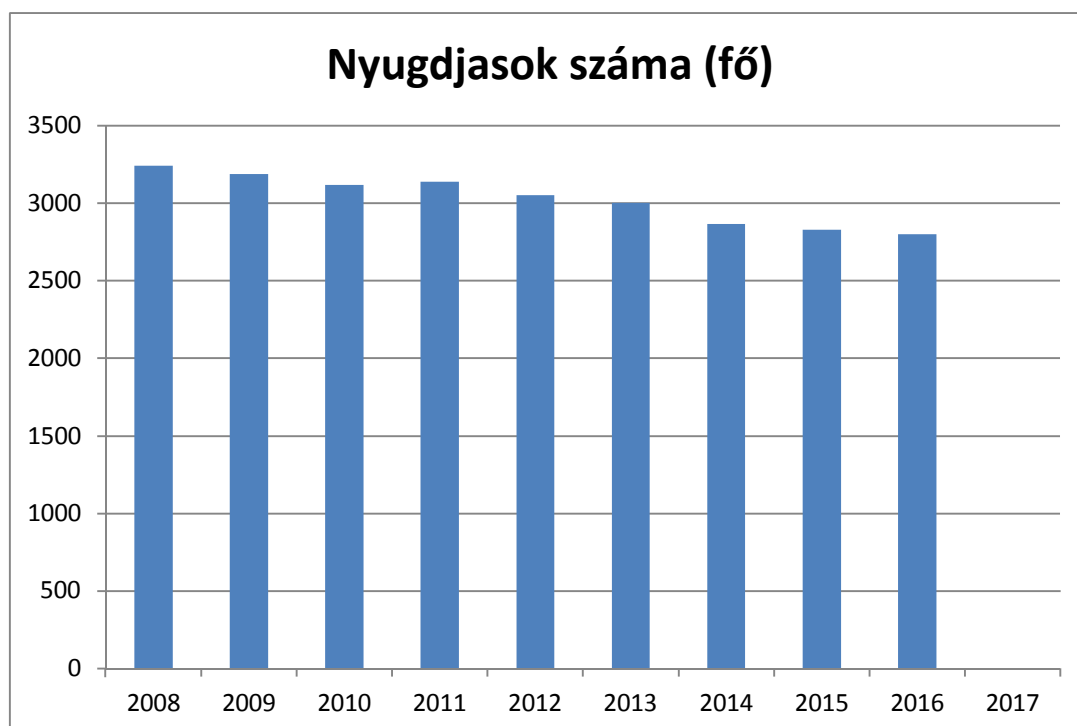
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása. A feltárt probléma a női szerepek és az iskolázottság hiánya.	A nők felkészítés az anyaszerepre, a háziasszonyságra, a gondoskodó családanya szerepére. A településen élő roma nők helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1256	1987	3243
2009	1233	1954	3187
2010	1211	1905	3116
2011	1215	1922	3137
2012	1198	1855	3053
2013	1173	1828	3001
2014	1146	1719	2865
2015	1118	1712	2830
2016	1099	1702	2801
2017	n.a.	n.a.	0

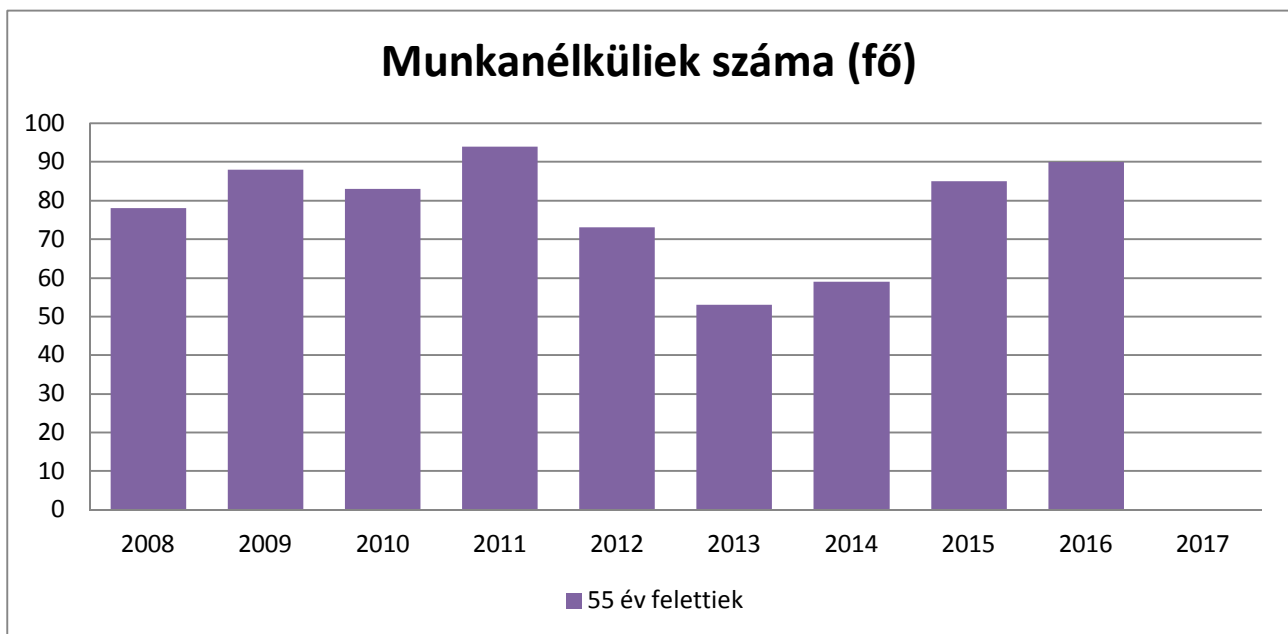
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	592	78	13%	227	n.a.	#ÉRTÉK!
2009	681	88	13%	324	n.a.	#ÉRTÉK!
2010	621	83	13%	374	n.a.	#ÉRTÉK!
2011	649	94	14%	289	n.a.	#ÉRTÉK!
2012	660	73	11%	375	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	539	53	10%	331	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	581	59	10%	336	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	506	85	17%	302	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	440	90	20%	302	n.a.	#ÉRTÉK!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!

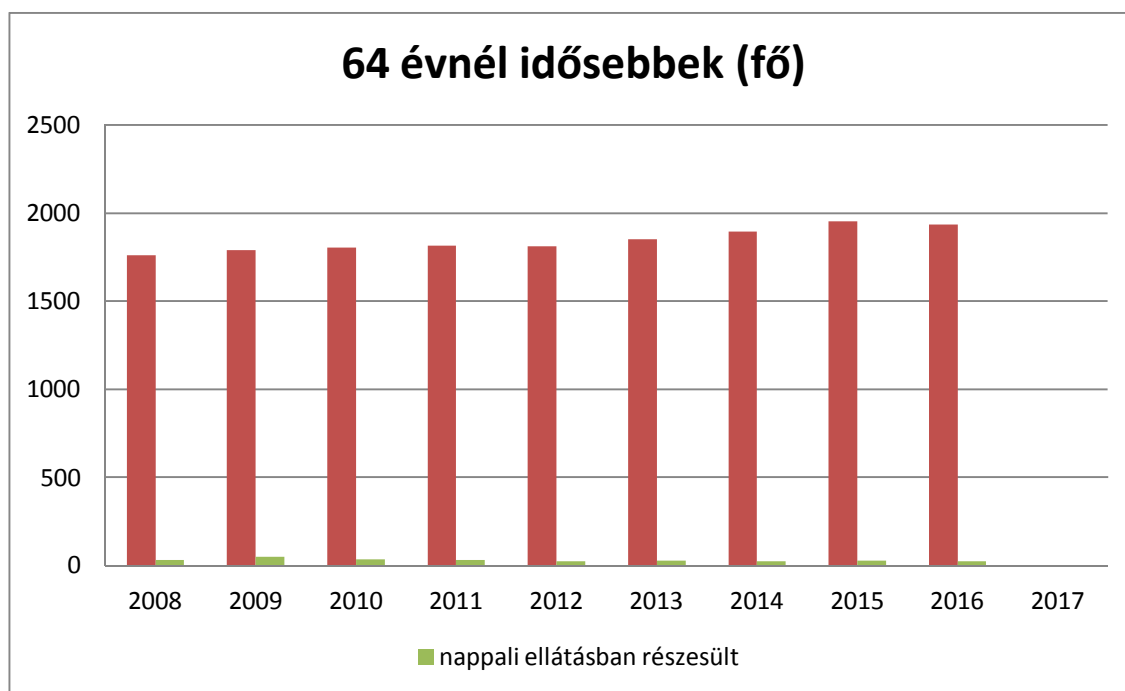
Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1762	34	2%
2009	1788	50	3%
2010	1804	37	2%
2011	1815	33	2%
2012	1813	26	1%
2013	1852	28	2%
2014	1894	26	1%
2015	1952	29	1%
2016	1935	25	1%

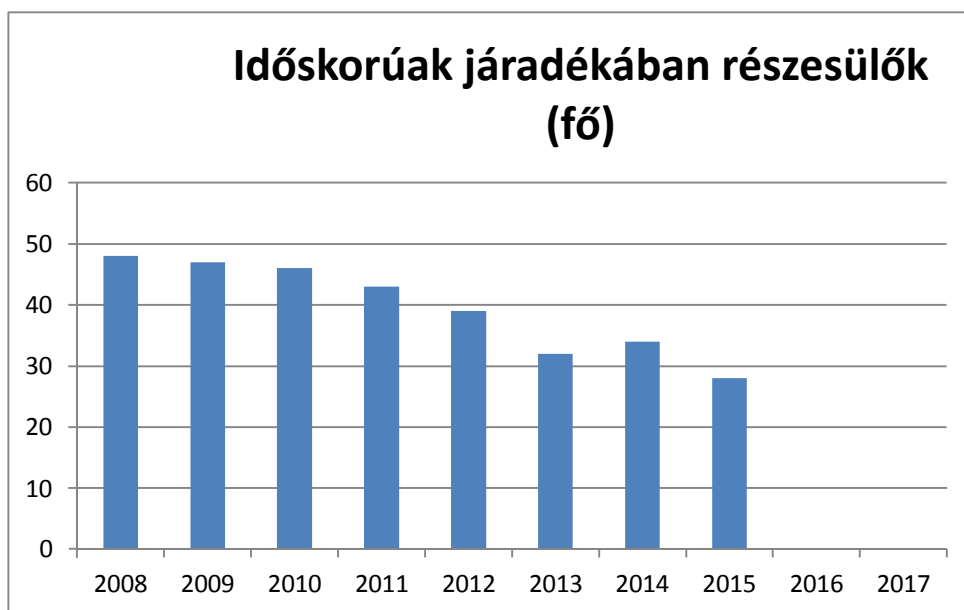
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	48
2009	47
2010	46
2011	43
2012	39
2013	32
2014	34
2015	28
2016	n.a.
2017	

Forrás: TeIR, KSH stat.

Az első táblázatból jól látható, hogy kiemelkedően magas a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma a férfiakhoz képest.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

Az Szt. 32/B. § (1) bekezdése értelmében időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

(1a) 2018. évtől az időskorúak járadékának (1) bekezdés szerinti jövedelmi jogosultsági határai Tny. 62. § (1) bekezdésében meghatározott szabályok szerint, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban emelkednek. Az időskorúak járadéka jövedelmi jogosultsági határainak forintban kifejezett összegét a Kormány évente rendeletben meghatározza.

6.1.2. Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	11656	5890	17546	66%	34%
0-2 évesek					
0-14 éves	861	1001	1862	46%	54%
15-17 éves	181	201	382	47%	53%
18-59 éves	2912	3601	6513	45%	55%
60-64 éves	363	307	670	54%	46%
65 év feletti	1160	656	1816	64%	36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében az álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély állapítható meg, ha rendelkezik az Ft-ben meghatározott feltételekkel, valamint részére költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A helyi adatgyűjtés hiányos a tekintetben, hogy az idősek és nyugdíjasok foglalkoztatottsága milyen mértékű. Figyelemmel a nyugdíjazás szabályozásának változásaira, jellemzően a nyugdíjra jogosult személyek igénybe veszik a nyugdíjellátást. A már nyugdíjas személyek azonban vállalnak munkát keresetkiegészítésként, főként a nyári idénymunkák idején.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A tevékeny idős kor biztosítása egyénre szabottan jelenik meg a városunkban. Az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális intézmény alaptevékenységként végzi az idős korúak nappali ellátását:

Idősek nappali ellátása (Idősek Klubja):

Nappali ellátást nyújtó intézmény, a tizennyolcadik életévüket betöltött egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek napközbeni gondozására szolgál.

A Művelődési Ház és Könyvtár biztosít helyet civil kezdeményezésre az Őszikék Nyugdíjas Klub tevékenységeire, amelynek összejöveteleire 2 hetente hétfőnként kerül sor. Ekkor az aktuális évszakokhoz, jeles ünnepekhez kapcsolódóan programokat szerveznek a Klub tagjainak, ezen túl kirándulásokat, színházlátogatásokat tesznek.

A nyugdíjas korúak aktivitását bizonyítja az is, hogy egyes nyelvtanfolyamokon több nyugdíjas is részt vett, és a Könyvtár számítógépeit is rendszeresen használják az idősek. Az ott dolgozók szívesen nyújtanak segítséget az internet-használathoz, amelynek elsajátítására korábban tanfolyam keretében is lehetőség volt.

Az Őszirozsa Népdalkör is szívesen látja akár egy-egy alkalomra is vendégül az énekes kedvű időseket.

A Kötés-horgolás Klub minden hónap 2. keddjén 14.00-16.00 óráig várja a kézimunkát kedvelőket.

A Jász Hímzőkörnek az Egészségház, Estike Idősek Klubja ad helyet minden második hét hétfőjén 15.00 órától.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Lajosmizse Városban nem jellemző a részmunkaidős, nyugdíjas korúak foglalkoztatása. Ezen foglalkoztatási formában dolgozók jellemzően Kecskeméten végeznek munkát.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, teljes mértékben hozzájutnak az idősek is. Az információkat az Önkormányzat intézményein keresztül kommunikálja a város vezetése, a közösségi élet gyakorlása is többféle formában működik.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Szt. hatályos rendelkezési alapján:

a.) Étkeztetés:

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- a) kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- b) elvitelének lehetővé tételével,
- c) lakásra szállításával.

Ha az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a házi orvos javaslatára - a népkonyha kivételével - az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést kell biztosítani.

b.) Házi segítségnyújtás:

(1) Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

(2) A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

(3) Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

(4) Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

c.) „Mobil Egészségőr” egészségvédelmi rendszer

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 7/2012.(II. 30.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: rendelet) 4.§ (2) bekezdése alapján az Önkormányzat támogatást nyújt a „VARIO MEDCARE a mobil Egészségőr” egészségvédelmi rendszer használatához a rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén, az abban meghatározott mértékig. A megállapított támogatás kifizetése Lajosmizse Város Önkormányzata és az ALBA Perzekútor Kft. (továbbiakban: Szolgáltató) között 2016. július 22. napján kelt megállapodásban foglaltak szerint a Szolgáltató részére átutalással történik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára programjaiban is biztosított. A város Kulturális Rendezvény-naptára több, az időseket is érintő programot szervez, továbbá, a fentebb említett civil kezdeményezéssel is lehetőség nyílik színház-látogatásokra, múzeum-látogatásokra, kirándulásokra.

A településen élő idősek számára a közszolgáltatások többsége helyben elérhető. Városunkban, mint fentiekből is kitűnik biztosítottak és elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. A településen található postahivatal, két gyógyszertár, az egészségügyi szolgáltatások széles köre áll az itt élők rendelkezésére.

c) idősek informatikai jártassága

Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtárában biztosított a számítógép-használat valamint az internet-használat, amelyhez a könyvtár dolgozói felhasználói segítséget nyújtanak.

Javasolt lenne a későbbiekben ismételt számítógép-ismereti tanfolyamot szervezni, az igények függvényében.

d) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok megszervezésében aktívan vesz részt az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény, a Művelődési Ház és Könyvtár, továbbá a helyi civil szerveződések, kezdeményezések.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tanyás térség mérete és elöregedése miatt az idősek egyéb, szolgáltatási keretek között történő segítése. Veszélyeztető tényezők feltárása, észlelési hatékonyság növelése.	Tanyagondnoki szolgálat kiépítése és működtetése Veszélyeztető tényezőket jelző- és észlelő rendszer fejlesztése, kiterjesztése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A *fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról* szóló 1998. évi XXVI. tv.(a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Javaslat folyamatos

felkutatása a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek, fogyatékos-ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Önkormányzati szakember képzése ez irányba, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

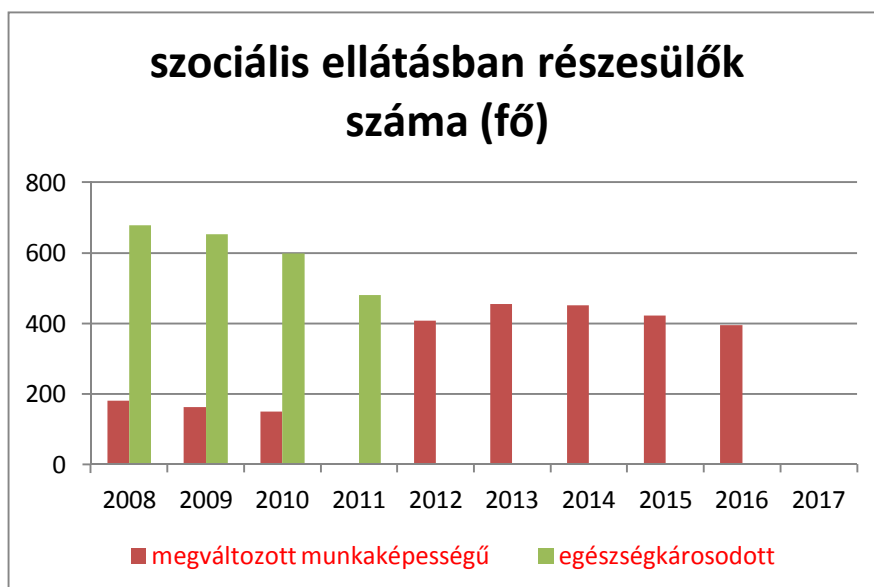
A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a további célpályázatok felkutatása. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, közintézményeket, közszolgáltatókat, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	181	678
2009	162	652
2010	151	598
2011	n.a.	481
2012	408	n.a.
2013	455	n.a.
2014	451	n.a.
2015	422	n.a.
2016	396	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2012. óta ugrásszerűen megnőtt a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma, ami a lakosság egészségi állapotának romlására utal.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Család-, és Gyermejjóléti Szolgálat segíti önálló életvitelüket, a településen támogató szolgálat vehető igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület Lajosmizsei Csoportja rendszeresen tart egyeztetéseket a helyi művelődési házban, itt a fogyatékos személyek megfelelő információk birtokába kerülnek a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, rendezvényeiről.

Ellátási formák, amelyek a jogszabályok által biztosítottak a fogyatékkal élő személyek számára:

- Fogyatékosági támogatás:** Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki – látási fogyatékos, - hallási fogyatékos – értelmi fogyatékos, - mozgásszervi fogyatékos, - állapota kromoszóma rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, - autista, illetőleg – halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai:** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően -a jogszabályban meghatározottak szerint – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően **rehabilitációs ellátást** vagy **rokkantsági ellátást** lehet megállapítani.

- **Rokkantsági járadék:** Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- **Parkolási igazolvány:** A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003.(XII.1.) Korm. rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
  4. aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A város önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

Az önkormányzati hivatal, az egészségügyi intézmény és a művelődési ház komplex akadálymentes, a többi épület csak részlegesen.

Az önkormányzati hivatal rendelkezik felvonóval, az egészségházban kiépített a vakvezető sáv, a mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok és a tapintható információs tábla.

Az intézmények rendelkeznek mozgáskorlátozottak részére mosdóval vakvezető sávval, rámpával.

A Lajosmizsei Egészségházban számos szakellátás vehető igénybe, így működik laboratórium (mintavételi hely), reumatológia-, szemészet-, fizioterápia- kardiológia-, bőrgyógyászat-, pszichiátriai-, nőgyógyászati szakrendelés is. A háziorvosi tevékenységet 6 felnőtt és 2 gyermek- és csecsemőgyógyász orvos látja el.

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmaznak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)
- Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevitelét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.
- Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló – gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) .
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi felzárkóztatásért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkn keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseletének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Ennek érdekében az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumokon a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően a fogyatékos emberek bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalják a fogyatékkal élők jogait.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati hivatal, az egészségügyi intézmény és a művelődési ház komplex akadálymentes, a többi épület csak részlegesen.

Az önkormányzati hivatal rendelkezik felvonóval, az egészségházban kiépített a vakvezető sáv, a mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok és a tapintható információs tábla.

Az intézmények rendelkeznek mozgáskorlátozottak részére mosdóval vakvezető sávval, rámpával.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Rendkívül fontos feladat az információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek részben akadálymentesítettek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál erre figyelemmel vagyunk.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára speciális közlekedési megoldások részben megoldottak. A mozgássérült parkolók kiépítését, kijelölését szükséges folytatni.

Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítésének további fejlesztése (fizikai és/vagy infokommunikációs akadálymentesítés) szükséges, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Központi közlekedési lámpáknál jelzőrendszer fejlesztése a továbbiakban fontos feladat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A középületek nem teljesen akadálymentesek. Az egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése alacsony.</p> <p>Fogyatékkal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony.</p>	<p>Az önkormányzat intézményeinek komplex akadálymentesítése és a középületek közterületről történő megközelíthetőségének komplex akadálymentesítése.</p> <p>Az egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésének felmérése, lehetőségek feltérképezése, szolgáltatók érzékenyítése.</p> <p>Lakossági érzékenyítő programok szervezése kulturális, köznevelési, szociális és egészségügyi programokhoz kapcsolódóan.</p> <p>Társadalmi aktivitást ösztönző programok, kezdeményezések támogatása a partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalásának elősegítésére.</p>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

8. számú táblázat - Közművelődési intézmények

év	A nyilvános könyvtárak száma	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2009	1	39674	1	1
2010	1	37752	1	1
2011	1	37133	1	1
2012	1	38401	1	1
2013	1	39512	1	1
2014	3	40112	1	1
2015	3	40829	1	2
2016	3	41312	1	2
2017	3		1	

Forrás: TeIR, KSH-Tstar/Közművelődés

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzati fenntartású szolgáltató, szervezetek együttműködése zavartalan. Önszerveződő közösségek pl.: Ószikék Idősek Klubja, Ószirozsa Népdalkör, Jász Hímző kör.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen együttműködik az Önkormányzat, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, és a civil szervezetek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat több éve közös önkormányzati hivatalt tart fenn Felsőlajos Község Önkormányzatával, továbbá egy jogi személyiségű társulást hozott létre köznevelési, egészségügyi, gyermekjóléti, orvosi alapellátási feladatok ellátására. Testvérvárosi kapcsolatot tart fenn Jászberény, Palics és Magyarremete településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Lajosmizse Város Önkormányzata szorosan együttműködik a Lajosmizsei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, amely programok szervezésében, kifejezetten roma rendezvények támogatásával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Lajosmizse Város Önkormányzata többek között az alábbi egyesületekkel, alapítványokkal működik együtt:

Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület
Lajosmizsei Sakk Kör
Almavirág Horgász Egyesület
Életfa Hagyományőrző Egyesület
Fekete István Általános Iskolai Sport Egyesület
Gyermekekért Plusz Alapítvány
Lajosmizse N-18. Postagalamb Sportegyesület
Lajosmizse Női Kézilabda Klub
Lajosmizséért Közalapítvány
Lajosmizsei Asztalitenisz Club
Lajosmizsei Gazdakör
Lajosmizsei Helytörténeti és Kulturális Egyesület
Lajosmizsei Iparosok és Kereskedők Egyesülete
Lajosmizsei Jászok Ifjúsági Egyesület
Lajosmizsei Kultúrapártoló Alapítvány
Lajosmizsei Polgárőr Egyesület
Lajosmizsei Utánpótlásnevelő Kézilabda Club
Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club
Legyetek Jók, Ha Tudtok Alapítvány
Mizse Kézilabda Club
ŐSZIKÉK Nyugdíjas Klub Egyesület
Tündérgert a Lajosmizsei Óvoda Gyermekeiért Alapítvány
Városi Tűzoltó Egyesület Lajosmizse
Lajosmizse Fejlődéséért Egyesület

Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesület Lajosmizsei Csoport
Főnix Dance Tánc és Sport Egyesület

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség megvalósításának egyik kiemelt feladata a for-profit szereplők bevonása a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásába.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A HEP sablon munkaanyag elkészítése, illetve a következtetések levonását követően véleményezés céljából történő megküldés az érintettek részére.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A település honlapján az anyagról, annak előrehaladásáról folyamatosan tájékoztatást adunk és észrevételi lehetőséget biztosítunk.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A regisztrált álláskeresők közel 50%-a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.	A képzési lehetőségek elérésének támogatása, a foglalkoztatás elősegítése. Álláskeresés és képzésen való részvétel támogatása a szociális munka eszközeivel.
Gyermekek	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek növelése.	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése .
Idősek	Tanyás térség mérete és elöregedése miatt az idősek egyéb, szolgáltatási keretek között történő segítése. Veszélyeztető tényezők feltárása, észlelési hatékonyság növelése.	Tanyagondnoki szolgálat kiépítése és működtetése Veszélyeztető tényezőket jelző- és észlelő rendszer fejlesztése, kiterjesztése.
Nők	A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása. A feltárt probléma a női szerepek és az iskolázottság hiánya.	A nők felkészítés az anyaszerepre, a háziasszonyságra, a gondoskodó családanya szerepére. A településen élő roma nők helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.
Fogyatékkal élők	A középületek nem teljesen akadálymentesek. Az egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése alacsony. Fogyatékkal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony.	Az önkormányzat intézményeinek komplex akadálymentesítése és a középületek közterületről történő megközelíthetőségének komplex akadálymentesítése. Az egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésének felmérése, lehetőségek feltérképezése, szolgáltatók érzékenyítése. Lakossági érzékenyítő programok szervezése kulturális, köznevelési, szociális és egészségügyi programokhoz kapcsolódóan. Társadalmi aktivitást ösztönző programok, kezdeményezések támogatása a partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalásának elősegítésére.
Szegregált, településrészen élők	A szegregált területen nem megfelelő lakáskörülményeket biztosító szociális bérlakások megléte, rossz minőségű úthálózat, alacsony iskolai végzettség, magas munkanélküliség.	Az adott területen infrastrukturális fejlesztés a hátrányok mérséklése érdekében programok szervezése. Fejlesztések támogatása, szociális problémák kezelése, életminőség javítása a szociális munka eszközeivel.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A regisztrált álláskeresők közel 50%-a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.	Felelős: Polgármester Résztevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Partnerek: Helyi munkáltatók, Művelődési Ház és Könyvtár, Türr István Képző és Kutató Intézet, EGYSZI
Gyermekek	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek növelése.	Résztevők: <i>Család-, és Gyermejjóléti Szolgálat,- Gyámügyi Osztály, - Rendőrség, - Oktatási Intézmények, - Lajosmizsei KÖH, Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület</i> Partnerek: Idegenrendészet, Munkáltatók, Polgárőrség, Civil Szervezetek, Közoktatási Intézmények vezetői, - Magánszemélyek, Család Felelős: Polgármester
Idősek	Tanyás térség mérete és elöregedése miatt az idősek egyéb, szolgáltatási keretek között történő segítése. Veszélyeztető tényezők feltárása, észlelési hatékonyság növelése.	Felelős: <i>Család- és Gyermejjóléti Szolgálat,</i> Partnerek: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás Egészségügyi, Gyermejjóléti és Szociális Intézmény
Nők	A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása. A feltárt probléma a női szerepek és az iskolázottság hiánya.	Résztevők: <i>Család- és Gyermejjóléti Szolgálat,- Oktatási Intézmények, Roma Nemzetiségi Önkormányzat</i> Partnerek: , Civil Szervezetek, - Magánszemélyek, Roma Kisebbségi Képviselők Védőnői Szolgálat, - <i>Család- és Gyermejjóléti Szolgálat</i> Munkatársai, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Felelős: Polgármester
Fogyatékkal élők	A középületek nem teljesen akadálymentesek. Az egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése alacsony. Fogyatékkal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony.	Felelős: polgármester, Partnerek: Pályázatot kiíró szervezetek, térségi mozgáskorlátozott szervezet
Szegregált, településrészen élők	A szegregált területen nem megfelelő lakáskörülményeket biztosító szociális bérlakások megléte, rossz minőségű úthálózat, alacsony iskolai végzettség, magas munkanélküliség.	Felelős: <i>polgármester,</i> Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület, RNÖ Résztevők: <i>Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat</i>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol mélyszegénységben élők és a romák életszínvonala lakhatási körülménye normalizálódik.
 Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek részére a települési átlag életszínvonalához történő felzárkózást.
 Folyamatosan odafigyelünk az idősek szolgáltatásokhoz történő hozzáféréseinek segítésére.
 Elengedhetetlennek tartjuk a nők életminőségének javítását és a munkanélküliség csökkentését.
 Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I/1.

Intézkedés címe:	Az alacsony iskolázottságúak képzésének és foglalkoztatásának segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A regisztrált álláskeresők közel 50%-a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk a településünkön élő álláskeresők számára általános iskolai végzettség és képzési szakképzési lehetőségek feltárása, a foglalkoztatásuk elősegítése. Pályázatokon, önkormányzaton, alapítványokon keresztül a rászorulókat segítése. Rövid távú: 2018.08-09. hó: Igényfelmérés a helyi munkáltatók, foglalkoztatók körében, igényfelmérés az álláskeresők körében, közfoglalkoztatottak minél nagyobb számban történő foglalkoztatása Közép távú: 2018.09.-2019.01.hó: Az álláskeresők képzésbe kapcsolódásának elősegítése Hosszú távú: 2019.01-2020.08.31.: Foglalkoztatás elősegítése, a munkavállalók részére állásbörzék, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tájékoztatók nyújtása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. 2018.07.-08. hó: Igényfelmérések elvégzése, összegzése 2. 2018.09.hó: -2018.10. hó: Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal és a felnőttképző intézményekkel 3. 2018.11.: Képzések szervezésének támogatása 4. 2020.08-2021.03.31.: Foglalkoztatás elősegítése
Részvevők és felelős	Felelős: Polgármester Önkormányzat, Munkaügyi Központ,
Partnerek	Helyi munkáltatók, Képző Központok, EGYYSZI, Felnőtt-képző Intézetek,
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2018.07-2018.08.hó 2. 2018.09. hó-folyamatos 3. 2020-2021.: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. 300 db Igényfelmérő kérdőív (álláskeresők számára) 2. 300 db tájékoztató képzési és álláslehetőségről 3. Jelenléti ívek a képzésről 4. Együttműködési nyilatkozat képzőkkel Az intézkedési terv eredményei fenntarthatóak, a képzésen résztvevők új szakmai ismereteikkel képesek lesznek az elhelyezkedésre, a helyi munkáltatók is érdekeltnek lesznek a foglalkoztatásukban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A tartós munkanélküliek nem vállalják a képzésben való részvételt – az elhelyezkedés feltételeinek, a munkáltatók elvárásainak pontos megismertetésével érdektelenné válnak.
Szükséges erőforrások	Önkormányzat és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: szervezés biztosítása, kapcsolatok fenntartása

II/1.

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása
Feltárt probléma	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. A településen élő vendégmunkások gyermekeinek ellátatlansága (szociális, egészségügyi, oktatás)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő gyermekek helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Rövid távú cél(2018.08.30.): Helyzetfelmérés, adatok pontosítása, Közép távú cél(2018.09. hó - folyamatos.): Gyermekek köznevelési ellátásokhoz (óvoda, iskola) való hozzájutásának segítése. támogatás, segítség nyújtása a tartózkodás hivatalossá tétele érdekében Hosszú távú cél (2021.06.30.-): A hátrányos helyzetű gyermekek életminősége javul, a pozitív szülői példákön keresztül a mintakövetés által javul az általános iskolát befejezők számának tendenciája. A vendégmunkások gyermekei hozzájutnak a szükséges ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyzetfelmérés, a családok és a családokban élő gyermekek számának életkörülményeinek felmérése 2. A család nyilvántartásba vételének elősegítése. 3. A Család- és Gyermejkölési Szolgálat, - a Jelzőrendszer tagjainak közreműködésével – pénzbeli, természetbeni szolgáltatásokhoz való hozzájutást segítjük. 4. Felmérés készítése, a tapasztalatok összegzése a nyújtott szolgáltatásokról.(5 éves terv felülvizsgálata előtt felmérünk)
Résztevők és felelős	- Felelős: Polgármester
Partnerek	- Oktatási Intézmények vezetői, - Magánszemélyek, Család- és Gyermejkölési Szolgálat, - Védőnői Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2018. 08.30. Helyzetfelmérés, 2. 2018.09. hó Nyilvántartásba vétel 3. 2018. – 2021 folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyzetfelmérés 1 db. 2. Nyilvántartásba vételek száma: igény szerint – min.30 db 3. Szolgáltatások igénybevétele: iskolába beíratott gyermekek száma: igény szerint db 4. Szolgáltatások igénybevétele: óvodába beíratott gyermekek száma: igény szerint db 5. Felmérés, összegzés a tapasztalatokról: 1 db.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A családok nem működnek együtt az intézkedésben résztvevőkkel és partnerekkel. a családok, vállalkozók tájékoztatása és meggyőzése a legális munkavállalás előnyeiről. Család- és Gyermejkölési Szolgálat leterheltsége miatt kapacitáshiány lép fel, s nem jutnak el minden családhoz-civil szervezetek, önkéntesek bevonása Az Intézmények (óvoda, iskola) férőhely hiánya - férőhelybővítés
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások – Család- és Gyermejkölési Szolgálat , munkája, civil szervezetek) Intézményi gépjármű, telefon Pályázati források

II/1.

Intézkedés címe:	„ Nőkért Program”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A nőként való kizsákmányolás visszaszorítása, felkészítés az anyaszerepre, a háziasszonyoság, szerepére. A településen élő roma nők helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.</p> <p>Rövid távú cél(2018.07.31.): 1 éves program kidolgozása, Jelentkezés a programokra,</p> <p>Közép távú cél(2018.09.01.-2019.08.30.): A programok között szerepelnek szociális beilleszkedést segítő tréningek, alkotóműhely működtetése, sport- és szabadidő tábor szervezése, foglalkoztatás elősegítése szakmaszerzéssel, pszicho-dráma foglalkozás,</p> <p>Hosszú távú cél(2020.08.31.-): A romaságból és nőiségből fakadó hátrányok leküzdése egészségügyi programok szervezése, preventív jellegű szolgáltatások, jogi tanácsadás biztosítása, bűnmegelőzési programok szervezése.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>2. A településen a mélyszegénységben élő nők mindennapi életminőségének javítás.</p> <p>3. A programterv összeállítása, esetleges kérdőív a résztvevők részére a problémás területek feltárására</p>
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Civil Szervezetek, Magánszemélyek, Roma Kisebbségi Képviselők Védőnői Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai.
Határidő(k) pontokba szedve	<p>1. 2018. 06. hótól Jelentkezés folyamatos</p> <p>2018.07.01. Programok 2018.09.01.- 2019.12.31 Tevékenységek 2020.08.31. A Program lezárása</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Jelentkezési lapok száma 36 db.</p> <p>Havonkénti programokon jelenléti ívek 12 db</p> <p>Felmérés, összegzés a tapasztalatokról: 1 db.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés és részvétel elmaradása – meggyőzés
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások – (Települési esélyegyenlőségi referensek munkája, polgármester munkája, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkája, civil szervezetek) Pályázati források

IV/1.

Intézkedés címe:	Időskorúak veszélyeztetettségét észlelő és jelzőrendszer fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskorú személyeket több tényező is veszélyezteti (alacsony nyugdíjjövedelem, izoláció, egészségügyi problémák, mobilitás csökkenése)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Általános cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A veszélyeztető tényezők szisztematikus feltárása, az észlelés és beavatkozás hatékonyságát növelő helyi hálózat működtetése. <p>Rövid távú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veszélyeztető tényezők felmérése, adatgyűjtés, kockázatelemzés. - Tanyagondnoki szolgálat létrehozása, működtetése - Jelzőrendszeri hálózat kiépítése <p>Közép távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jelzőrendszeri tapasztalatok alapján problématerkép és ehhez illeszkedő intézkedési terv készítése <p>Hosszú távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatási struktúra problémákhoz illeszkedő fejlesztése, módosítása. - Időskorúakat érintő krízishelyzetek megelőzése, hatékony kezelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Gondozási részleg felmérést és javaslatot készít az Önkormányzat Intézményeinek Bizottsága felé Veszélyeztetettségét észlelő és jelző rendszer létrehozása, működtetése. Tanyagondnoki szolgálat létrehozása, működtetése
Részvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Önkormányzati Bizottság Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény Őszikék Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - 2018. tanyagondnoki szolgálat elindulása - 2018 év vége: jelzőrendszeri együttműködés kidolgozása, alapvető elemzés elkészítése. - Évente: érintett szervezetekkel tanácskozás, szakmai egyeztetés a megvalósulásról.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - Észlelt krízishelyzetek száma - Szolgáltatással elért időskorúak száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Jelzőrendszeri tagok nem megfelelő működése Forráshiány intézkedésekhez.
Szükséges erőforrások	Állami költségvetés Önkormányzat költségvetése Lehetőség szerint pályázati források bevonása

V/1.

Intézkedés címe:	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszínéként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszínéként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése. Az egyéb humán szolgáltatások esetében az akadálymentesítés nem önkormányzati hatáskör.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Az önkormányzat intézményeinek komplex akadálymentesítése - Települési szintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése. Középtávú cél: - Magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában. - Fogyatékoság területén működő civil szervezetek és a lakossági bevonása a tervezésbe. Hosszú távú cél: - Települési közszolgáltatások és egyéb humán szolgáltatások komplex akadálymentesítése Az egyetemes tervezés elveinek érvényesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Akadálymentesítettség felmérése 2. Komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával. Pályázati források felkutatása
Résztvevők és felelős	Polgármester, jegyző
Partnerek	Pályázatot kiíró szervezetek, térségi fogyatékoságügyi szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázat figyelés folyamatosan. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés egy éven belül való elvégzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesítés kapcsán tett intézkedések száma Komplex akadálymentesített épületek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelent, hogy nem jelenik meg pályázat, azonban más pályázattal összefüggésben történhet vállalás e tekintetben is.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás

Intézkedés címe:	Fogyatékossgal kapcsolatos társadalmi aktivitás növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékossgal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony, a civil szervezetek és a lakossági részvétel
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Általános cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A fogyatékossgal által közvetlenül vagy közvetve érintett személyek helyi társadalmi aktivitásának emelése. - Fogyatékossgal kapcsolatos helyi adatok elemzése. <p>Rövid távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Érintett személyek tájékoztatása lakossági érzékenyítő programok szervezése kulturális, köznevelési, szociális és egészségügyi programokhoz kapcsolódóan. <p>Középtávú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi aktivitást ösztönző programok, kezdeményezések támogatása a partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalásának elősegítésére. <p>Hosszú távú cél:</p> <p>Partnerségre épülő együttműködés, állandó fórum a fogyatékossgal témáját érintő kérdésekben.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyi partnerségi lehetőségek feltérképezése 2. Fogyatékossgal kapcsolatos elemzések elvégzése
Résztevők és felelős	Polgármester, jegyző
Partnerek	Pályázatot kiíró szervezetek, térségi fogyatékossgügyi szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Feladatok végrehajtása: folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rendezvények száma, rendezvényekkel elért személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony együttműködési, aktivitási hajlandóság
Szükséges erőforrások	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás

Intézkedés címe:	A szegregált területen élők lakáskörülményeinek javítása, szociális problémák kezelése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregált területen nem megfelelő lakáskörülményeket biztosító szociális bérlakások megléte, rossz minőségű úthálózat, alacsony iskolai végzettség, magas munkanélküliség.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Általános cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szegregált területek szociális problémáinak enyhítése, életkörülmények javítása. - Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés. <p>Rövid távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés - Szociális problémákat kezelő programok indítása - Együttműködés, szinergia megteremtése az azonos célú programok között. <p>Középtávú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szociális problémákat kezelő programok folyamatos lebonyolítása, szegregátumban élők elérése a programokkal <p>Hosszú távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szociális problémákat kezelő programok eredményeinek fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés 2. Szociális problémákat enyhítő programok lebonyolítása
Résztevők és felelős	Polgármester
Partnerek	EGYSZI, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, civil szervezetek (Romano Chachipe E., Magyar Máltai Szeretetszolgálat)
Határidő(k) pontokba szedve	2019.03.31: Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés 2020.11.30: Szociális problémákat enyhítő programok lebonyolítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - szociális bérlakások komforttal felszerelve, a hozzákapcsolódó ingatlan rendezésével, továbbá közösségi ház kialakítása - közterületen történő környezetrendezéssel járda- makadámút építése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony együttműködési, aktivitási hajlandóság Közösségi beavatkozási terv kockázati elemei
Szükséges erőforrások	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Az alacsony iskolázottságúak képzésének és foglalkoztatásának segítése	A regisztrált álláskeresők közel 50%-a alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, és alacsonyabb végzettséggel) rendelkezik, nehezen tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.	Célunk a településünkön élő álláskeresők számára általános iskolai végzettség és képzési lehetőségek feltárása, a foglalkoztatásuk elősegítése. Pályázatokon, önkormányzatok, alapítványokon keresztül a rászorulóknak segítség lehetősége szerint ruházattal, étellel. Rövid távú: 2018.08-09. hó: Igényfelmérés a helyi munkáltatók, foglalkoztatók	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumokban foglaltakkal történő összhang. TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00003 azonosító számú projekt	: 1. Igényfelmérések elvégzése, összegzése 2. 2018.09.hó: -2018.10. hó: Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal és a felnőttképző intézményekkel 3. 2018.11.: Képzések szervezésének támogatása 4. 2020.08-2021.03.31.: Foglalkoztatás elősegítése	Felelős: Polgármester Önkormányzat,	- 2018 év vége: jelzőrendszeri együttműködés és kidolgozása, alapvető elemzés elkészítése. Évente: érintett szervezetekkel tanácskozás, szakmai egyeztetés a megvalósulásról.	- Észlelt krízishelyzetek száma - Szolgáltatással elért időskorúak száma	Állami költségvetés Önkormányzat költségvetése Lehetőség szerint pályázati források bevonása	

			<p>körében, igényfelmérés az álláskeresők körében, közfoglalkoztat ottak minél nagyobb számban történő foglalkoztatása Közép távú: 2018.09.- 2019.01.hó: Az álláskeresők képzésbe kapcsolódásána k elősegítése</p> <p>Hosszú távú: 2019.01- 2020.08.31.:Fog lalkoztatás elősegítése, a munkavállalók részére állásbörzék, foglalkoztatásh oz kapcsolódó tájékoztatók nyújtása</p>							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása	A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. A településen élő vendégmunká	A településen élő gyermekek helyzetének-, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Rövid távú cél(2018.08.30.)	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumokban foglaltakkal történő összhang.	1. Helyzetfelmérés, a családok és a családokban élő gyermekek számának életkörülményeinek	Felelős: Polgármester Önkormányzat	2018. 08.30. Helyzetfelmérés, 2018.09. hó Nyilvántartásba vétel 2018. – 2021 folyamatosan	A hátrányos helyzetű gyermekek életszínvonala javul.	Emberi erőforrások – Család- és Gyermekejóléti Szolgálat , munkája, civil szervezetek) Intézményi gépjármű,	

		<p>sok gyermekeinek ellátatlansága (szociális, egészségügyi, oktatás)</p>	<p>: Helyzetfelmérés, adatok pontosítása, Közép távú cél(2018.09. hó - folyamatos.): Gyermekek köznevelési ellátásokhoz (óvoda, iskola) való hozzájutásának segítése. támogatás, segítségnyújtása a tartózkodás hivatalossá tételében</p>		<p>2. A család nyilvántartásba vételének elősegítése. 3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, - a Jelzőrendszer tagjainak közreműködésével – pénzbeli, természetbeni szolgáltatásokhoz való hozzájutást segítjük.</p> <p>Felmérés készítése, a tapasztalatok összegzése a nyújtott szolgáltatásokról.(5 éves terv felülvizsgálata előtt felmérünk)</p>				<p>telefon Pályázati források</p>	
			<p>Hosszú távú cél(2021.06.30.-): A hátrányos helyzetű gyermekek életminősége javul, a pozitív szülői példákon keresztül a mintakövetés által javul az általános iskolát befejezők számának tendenciája. A vendégmunkások gyermekei hozzájutnak a</p>							

			szükséges ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.							
III. A nők esélyegyenlősége										
1	"Nőkért Program"	A településen élő hátrányos helyzetben élő nők és roma nők életminőségének javítása	A nőként való kizsákmányolás visszaszorítása, felkészítés az anyaszerepre, a háziasszonyág szerepére. A településen élő roma nők helyzetének, életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése.	TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 azonosító számú projekt	A településen mélyszegénységben élő nők mindennapi életminőségének javítása A programterv összeállítása, esetleges kérdőív a résztvevők részére, a problémás területek feltárására	Felelős: Polgármester Önkormányzat	20120.08.31..	Jelentkezési lapok, programok, jelenléti ívek	Emberi erőforrások- Települési esélyegyenlőség i referensek munkája, polgármester munkája, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkája, civil szervezetek	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	Időskorúak veszélyeztettségét észlelő és jelző rendszer fejlesztése	Időskorú személyeket több tényező is veszélyezteti (alacsony nyugdíjbevételek, izoláció, egészségügyi problémák, mobilitás csökkenése)	A veszélyeztető tényezők szisztematikus feltárása, az észlelés és beavatkozás hatékonyságát növelő helyi hálózat működtetése	1.1. pont	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Gondozási részleg felmérést és javaslatot készít az Önkormányzati Bizottság felé	Felelős: Polgármester Önkormányzat	2018. év vége	Észlelt krízishelyzetek száma csökken, szolgáltatással érintett időskorúak száma nő	Állami költségvetés, önkormányzat költségvetése, lehetőség szerint pályázati források bevonása	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikáció	A középületek és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikáció	Az önkormányzati intézmények komplex akadálymentesítése, magánszektor érzékenyítése az akadálymentesség témájában.	1.1.	Akadálymentesítés felmérése, komplex tervezési folyamat és felhasználók	Felelős: Polgármester Önkormányzat	Pályázati figyelés folyamatosan. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés és egy éven	Komplex akadálymentesített épületek száma	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás	

	ciós akadálymentesítése	ciós akadálymentesítése			és a szolgáltatói oldal bevonásával.		belül való elvégzése			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
2.	Fogyatékossgal kapcsolatos társadalmi aktivitás növelése	Fogyatékossgal kapcsolatos társadalmi aktivitás alacsony, a civil szervezetek és a lakossági részvétel	A fogyatékossgal által közvetlenül vagy közvetve érintett személyek helyi társadalmi aktivitásának emelése. Fogyatékossgal kapcsolatos helyi adatok elemzése.	1.1. pont	- Helyi partnerségi lehetőségek feltérképezése , - Fogyatékossgal kapcsolatos elemzések elvégzése	Felelős: Polgármester Önkormányzat	Pályázat figyelés folyamatosan.	Rendezvények szervezése	Önkormányzati önerő, pályázati támogatás	
VI. Szegregált településrészen élők esélyegyenlősége										
1.	A szegregált területen lakáskörülményeinek javítása, szociális problémák kezelése.	A szegregált területen nem megfelelő lakáskörülményeket biztosító szociális bérlakások megléte, rossz minőségű úthálózat, alacsony iskolai végzettség, magas munkanélküliség.	Szegregált területek szociális problémáinak enyhítése, életkörülmények javítása. Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés. Rövid távú cél: Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés Szociális problémákat kezelő programok	A település természeti, épített környezetét meghatározó dokumentumokban foglaltakkal történő összhang .	Szociális bérlakások felújítása, környezetrendezés Szociális problémákat enyhítő programok lebonyolítása	Polgármester, , Romano Chacipe Lajosmizse Egyesület	A célkitűzések folyamatos megvalósítása	Projekt előrehaladási jelentések	Pályázati források	

			<p>indítása Együtműködés, szinergia megteremtése az azonos célú programok között. Középtávú cél: Szociális problémákat kezelő programok folyamatos lebonyolítása, szegregátumba n élők elérése a programokkal Hosszú távú cél: Szociális problémákat kezelő programok eredményeinek fenntartása</p>							
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára a partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek, arra folyamatosan figyelemmel legyenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lajosmizse Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Lajosmizse Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és .....számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: -----

Dátum

Aláírás

A **Lajosmizse Város** Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

HEP elkészítési jegyzék¹²

NÉV ¹³	HEP részei ¹⁴										Aláírás ¹⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye – Józsáné dr. Kiss Irén intézményvezető	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye – Meleg Sándor intézményvezető- helyettes	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Szociális Intézménye – Tábiné Szőrös Alíz vezető védőnő											
Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde – Kocsis Györgyné Intézményvezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde – Kunné Sipos Ágnes Intézményvezető helyettes	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola – Plichta Ildikó Igazgató	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Roma Nemzetiségi Önkormányzat – Baranyi-Rostás Rodrigó elnök	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Roma Nemzetiségi Önkormányzat – Baranyi-Rostás Rodrigó elnök	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

Lajsmizsei Közös Önkormányzati Hivatal – dr. Balogh László jegyző	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Lajsmizsei Közös Önkormányzati Hivatal – Rostásné Rapcsák Renáta intézményi referens	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Lajsmizsei Közös Önkormányzati Hivatal – Dodonka Csaba pályázati referens	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Lajsmizsei Közös Önkormányzati Hivatal – Horváth Sándor pályázati referens	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	